١٢٨١–ՀԻՆՎԱԼ–Գ–ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ–1–ՄԱՐԹ–1865

ՕՆ ԻՒՇԻԽՆՃԻՒ ՍԵՆԵ–ՆՈՒՄԵՐՈ–587–ՀԱՐՀԱՄԳԱ–17–ՓԵՏՐՎԱՐ–1865

ՄԷՇՄՈՒԿԱՑԸ

ՀԱՎԱՏԻՍ

Իշ պու ՄէՀմուտը Հալատոս, հէր հաֆթա ճումա էրմէսի կիւնէրի տաղմէրլաճագ տրը։

Սենէսի բէշլի օլարակ . . . 140 դուրուշ.
Ամիսը այլոզ քէսիլիր . . . 70 „
Իւչ այլոզ քէսիլիր . . . 40 „
Վէ պիր նուսխասը . . . 3 „

Տարեկան իշլեն պէհէր նուսխասը փոսթահանէ նիզամը մուճիպինէ իւճրէթի ալնաճաղը խատէթին պէհան օլունուր։

Իրանմէլի պէհէր տրքատը պիր սէֆտար . 5 գրշ.
Իքի սէֆտա իշլեն պէհէր սէֆտարա . . 2 „
Իւչ սէֆտա իշլեն պէհէր սէֆտարա . . 1½ „
Իւչ սէֆտաստ պիրսէ՝ օրան, մի զայֆէ սէֆտան փ-
ռանսէ իշլեն այրդաս բուրարբար օրունուր։
Տարեկան կելեն մէքթուպ վէ իլանմէլի բրա-
թա մէսաֆիքէրի . կէօտէրիլիր իւ պիրինէ օլ-
սուն տրա մահսուս պէհան օրունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՈԼԻԹԻԿԻՅԷ, ՊԷԼԻՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷՔ ՄԷՎԱՏՔԸ ՆԱՖՐԱՆՅՔ ՍԱՅՍԲԷՅԷՅԷ ՄԻՆԹԱՆԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 17 ՓԵՏՐՎԱՐ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԷՃՆԷՊԻՅԷ

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ։ Պունճա վաղըթան պէրու պէքլէնիլէն բարլամէնթ մէճլիսի, հէյլէ փէարուալը էէսի սինաե աշբմը տրը։ Հէր քէսին մէմուրու պոշա չըգըպ, նէ գրալիչա քէնարսի պիզդաթ մէճլիսէ կէլմիշ, վէ նէ տէ վէլիի ահալը Ամբէնս տը Կալը քէնարինէ վէքիլ իթմիշ տիր։ Պու ճիւմլէ իլէ գրալիչա կէլէճէք կիսի, մէճլիս տայրէսինին էթրաֆընա պինէրճէ ահալի թօփլանըպ, սօնրա վէ գարլը պիր հալատա, գրալիչանըն կէլմէմէսի, պիր թէրաֆտան, վէ նուրթգունատան պիր մէվհում չըգմամասը, տիկէր թէրաֆտան գալպէրի պիր գաթ տահա սուրթմուշ տուր։

Իշթէ նուրթգուն խիւլասասը։ Հէր էճնէպի սէվկէթլէր իլէ սուր հուրխէթ, տարիխտէ իսթիրահէթ, եաղընըզ Նիս Օէլանտ վէ Հինտիսթանատա պիր իքի մահալըզ միւնասէպատա, պիր իքի իսլահաթ գանունու թէքլիֆի, գուսուրու տա հիչ։

Դասրը քի սէտիք, պէտլէ պիր նուրթ, խալգը պիւթիւն պիւթիւնէ սօնրթատու։ Իշթէսի կիւն զալէթալէր պաշլատըլար սէմէյէ. Հէրքէսի Ռուսիա զապթ իթտի, Հավգանըը վուրուսու, վէ Հինտիստանա վէ Ինատօլույա եօլ աշմայա պաշլատը, Ինկիլիզ սէս չըգարմասը. Լէհի խարապ իթտի, Ինկիլիզ սէս չըգարմասը. պիր Մէքսիգօ իմբէրատորլուղու իհտաս օլունուսու, սէսիմիզ չըգմասը, Տանիմարգա մէսէլէսինի գրլըճա քէսիլմի, պիզ պիր հէյ տէմէտիք, Ամէրիկա գանունը եարըլմագտա, Ամերիկա ճէնգլէճմէքտէ. Գրազիլիա Ռաբօն խասիմ, տարկէն. պունլարդն ճիւմլէսինի կէօրմէզլիքտէն կէլիրիզ. պէտլէ օրտուզու հալտե էլպէթտէ պիզտէ պիւթիւն տիւնեա իլէ պարըշըգ գալըրըզ։

Պունուն իլէ պէրապէր, Տանիմարգա մէսէլէսինին սօնունա տահա եէնի պաշլանըրլըյոր, վէ Լուրբայը պիր գաթ տահա վէ եվվէլքինատէն զնատէ պիհուզուր իթմէյէճէյի նէ մալում. Իթալիա իսթիլալ իլէ ճէնգ արասընատա չայգանմագտա տրը. Ֆրանսա Ռաբա իլէ պօղուշմագտա, վէլհասրլ պիւթիւն Լուրբա պիր շիւպհէ վէ պիր վէսվէսէտէ, պագալամ սօնունատաք պունլարը կէօրմէգլիքտէն կէլէպիլէճէքմիսիզ։

Պաշգալարը իսթիհզա թարիգինի թուրթուպ տէրլէր. էսկի պիր բարլամէնթ, իհթիրամ պիր պաշ վէքիլ, իշտէն չէքիլմիշ պիր գրալիչա, պունլարտան նէ մէմուլ օլունապիլիր։ Նէտի սէնէտէն պէրու նէ եաբաը պու բարլամէնթ քի, պիր գաչ այ իչինտէ պիր հէյ եաբապիլսին, պու բարլամէնթ նասրլ եաշատը իսէ, էօյլէ տէ էօլէճէք, վէ էճէլի եաղլաշմը պիր խասմանըն իւզէրինէ վարըրմագ։

Նիհայէթ չօգալարը տա տէրլէր. բարլամէնթ վէ վիւքէլա ճան չէքիշ մէքտէ տիր, վէ բահմէթ չըդարաճաղմըզ վագըթ եաղըն տրը. Ինկիլթէրրա թարիխինի եաղանլար պու բարլամէնթին վէ պու ալթը սենէլիք տէվլին հիքեայէսինէ կէլտիքտէ ալթը քեահտա պօշ պըրագսընար, պու սիւրէթ հէր շէյտէն զիատէ հագիգէթը հալի իֆատէ իտէր, չիւնքի նէ եաբալար քի թարիխէ նէ եազալմ։

Իմտի նասրլ քի կէօրիւնիւր, պու սօն բարլամէնթ սէսսիզճէ ռուհունու թէսլիմ իտէճէք տիր, վէ եաղը թիւքենմիշ գանատլը կիսի պիր իքի այ զարֆընտա քէնարի քէնարինէ սէօյլիւնէճէք տիր, պու սէպէպտէն նաչը, շամաթալը մէճլիսլէր միւճատելէր, շու պու, մէմուլ օլունմամագտա տրը։

Ինկիլիզ ահալիսի, վէ Ինկիլթէրրատա Ինկիլիզ բօլիթիգասը իշէրինէ գարըշանլար, պու բարլամէնթտէն իսէ կէլճէք բարլամէնթ իլէ տահա զիատէ մէշղուլ օլմագտա տրըլար։ Ինկիլիզ միլլէթի կէօրիւնիւր քի գուվվէթլու պիր բարլամէնթ իսթէր վէ պու տա կէօրիւնիւր քի մէվհուտա օլան ինթիխապ գանունունու իլէ, պէտլէ պիր գուվվէթլու բարլամէնթ թէշքիլի միւմքին օլմայաճագ տրը. օնունուն իշիւն պու նիզամըն թէպտիլի իշիւն հէր թէրաֆտան շամաթա արթմագտա տրը, վէ Լորտ Ռոն Ռասէլին օղլու տախի, բէտէրինին բօլիթիգասընա գարշը օլարագ, նիզամ թէպտիլի թէրաֆընը թուրթուպ, պիւթիւն ըրտարը իսթիղրապա կիրիֆթար իթմէքտէ տիր։

Պու վէճհ իլէ Ինկիլիզլին հիչ պիր շէյէ գարըշմամասընատա, Ինկիլթէրրատա եալընըզ պիր խայրլը նէթիճէ հասրլ օլմուշ տուր շու քի, իրատա լանդաթի արթրդ, վէ մասրաֆ էքսիվէքտէ, վէ խազինէ զայէթ կէնիշ տէ տիր. վէ ագճէ թէրաֆտարլարը իշիւն պունատան ալա տէվը օլամագ։

—Ինկիլթէրրատա, պիւթիւն Ինկիլիզ Դամթուլքէրինին ըէիսի Դարտինալ Ուայզման զայէթ աղըր խատթա օրրպ, Էրլին օթոմո տախի վէրիլէրէք, հայաթընատան գաթի իւմիտ օլունմուշ տուր։ Միւշարալէյհ պիւթիւն Դամթուլքը բուհանի մէնէտասրլարընը էէօշէյինին էթրաֆընա ճէլպ իտիպ, հէպսի իլէ հէլալըգ ամը վէ ճիւմլէսի իւզէրինէ թէպէրիւքեաթը բահմանիէյի տավէթ իթմէք իւզէրէ տուա իթմիքտէն սօնրա, մէճալը գալմամը օրտու զունատան, Իտամա հաւատամքընը օգութուր վէ օգուսնուպ պիթմիքտէն սօնրա, թօվլանան բուհանի ճէմիյէթէ տէր. իշտէ պու տուր հարֆը հարֆընա պէնիմտէ իթիգատըմ. վէ շու սօն սաաթմտա էն պէօյուք թէսէլլիմ պու տուր քի, միւատէթը էօմրիւմտէ պունուն պիր գըլընա սէքթէ կէթիրթմէյիպ, թէէմիլէն սիղէ թէալիմ իտէրիմ. վէ ամարըմ քի սիզտէ պէօյլէ իլաախրիւլ տէվրան հալէ ֆէրինիզ թէալիմ իտէրսինիզ։

====

ՖՐԱՆՍԱ։ ՆՈՒԹԳՈՒ ԻՄԲԷՐԱԹՈՐԻ

» Ամէնաթէօրլէր վէ Տէրիւթլէր։

» Հուզուր վէ իսթիրահաթը Լուրբանըն ֆէսիսինէ միւնթիճ օլապիլիր պագը միւշքիլաթը, պիր գօնկրէսսօ վասէթասը իլէ հալ իւ թէսվիսինի, կէչէն սէնէքի ճէմիյէթինիզ էսնասընատա իւմիտ իթմէքտէ իսրամ. իշլէր պաշգա տիւրլիւ օլսուն վէ ադամ թէէսսիւֆ իտէրիմ, չիւնքի գէլըճ, մէսէլէլէրի վագտա գաթ իտեր ֆագաթ հալ իթմէկ, վէ չիւնքի տայիմիյէթը սուրհ ու սաղտընը էասը, հիւքմտարանրն իթթիֆագը իլէ, ահալիլէրին մէնաֆիի սահիհէլէրինէ վերիլէճէք ճէրեատտէ տիր։

» Պահրը պաղթիգ քէնարէրինատէ զուհուրա կէլէն միւնազատ մուվաճէհէսինատ, հիւքիմէթիմ Տանիմարգայա տէրքեար օլան թէվճիհիւ վէ Ալէմանեայա այան օլան խայրխահլըզը մագէնինատ գալարագ, թամ պիթէրաֆիզա բայէթ իթտի։ Իլէրիւտէ պիր գօնֆէրանսա բէյ վէրմէյէ տավէթ օլունուգտա, միլլէթլիք էասընը, վէ քէնարի հալէրինէ քէնարիլէրի բէյ իթմէք հուգուգունուն ահալիլէր հագգընտա թանըլմասընը, հիւքիմ թիմ էասա պէյան խլէմէյէ գանատթ խլէտի։ Կէրէք լանանրմըզ, վէ կէրէք պունա մուվաֆֆագաթլա իհթիրազանէ հարէքէթիմիզ իքի թէրաֆտան տախի միւթէպիզ վէ խալիսանէ իտի։

» Լուրբանըն Ռենուպ թէրաֆընտա, ֆիլիլիմիզ տահա պիր թէյվրլի սիւրէթտէ կէօրիւնմէլի իտի. իմտի միւշքիլ պիր մէսէլէնին հալլինէ իքտամ խլէտիմ։

» Սեպտեմբեր ահանամէսի, նէֆանիյէթ մանալէրինատէն արի օլսուղու հալտէ, իքի պէօյուք էասա պէյան իտէր, էէնի Իթալիա բատիշահլըզընին թէյքիսի, վէ Ֆիւրսխի շէրիֆին իսթիգլալիսէ թի։

» Պունճա զայէլ վէ էնտիշէյէ մուճիպ օլմագտա օլան շու հալը մուվագգաթ վէ պիգարարընն սօնու կէչմէք իւզէրէ տիր։ . . . . . Իթալիա սիւրէթը գաթիէտտէ թէշքիլ օլանմագտա, վէ Դամթուլքլիք իլէ տախի պարըշմագտա տրը։ Իթալիա Ֆլիւրսիի շէրիֆին պագայը իսթիգլալիսէթինէ վէ Լաբա մէմալէքինին մուհաֆազայը հուգուգունա միւթահիւա օլսուղունատա, պիզ տախի Օմատա օլան ասքէրիմիզի կէչիսէ ալա պիլէճէյիզ։ Լաբա մէմալիքի պատէզին էմնիյէթը քեամիլ թահէմմունատա տրը, չիւնքի էօյլէ պիր ահանամէ իլէ մահֆուզ տուր քի, իքի տէվլէթի տախի բէյնէն օնա բաղլի իթմիշ տիր, իմտի ահոնամէ տէյիլ պիր ճէնգ սիլահը իլա պիր սուլհու սաղահ վասէթասը տրը։

» Մէքսիգօտա, էէնի թախթ գանվիլէնմէքտէ, մէմլէքէթ հուզուր վէ իսթիրահաթ կէօրմէքտէ, վէ հիւսապրը սէրվէթ մէնսաբլէրի քիւշատ օլունմագտա տրը. վէ պու տա կէրէք ասքէրիմիզին շէճատթընատան, կէրէք Մէքսիգօ ահալիսինին հիւսնիւ խաբարքընատան, վէ կէրէք հիւքմտարլարը-նըզըն գուվվէի ֆաիլէսինատէն հուսուսլա կէլէն պիր սէմէրէյի խայրլամէ տիր։

» Ռաբօնտա, պահրլամէնտիզ Ինկիլթէրրա, Ֆրանսէ, վէ Իսպանիա պահրլամէնտէրի իլէ պիրլիթիֆագ, տէվլէթլիքտէ նէ խըզմէթ իտէպիլիր վէ խէր օլսուզունու պիր գաթ տահա խապաթ իլէտի։

» Աֆրիգատա, մէմուլին զայրը պիր իսթիլալ, մէմալիքիմիզին էմնիյէթինէ թէքրար մանի օլսուպ, պիր թագըմ գապիտէլէր նէզտինատէ, տահա նէ գուտրէթիմիզին վէ նէ տէ խալիսէթիմիզին քէմալի իլէ թանըլմամըշ օլսուզունու պիրէ պէյան խատէր. . . . . գըշ մէվսիմի, վէ պիր թագըմ միւշքիլաթը մահալլէ պուլունատուզու հալտէ տախի, ասքէրիմիզ մահիրանէ գօմանատա օլունարագ, աղ վագըթտա իսթիլալէ զալէպէ իթտի, վէ շու ֆիւթուհաթ հիչ պիր գանը շիատէթ, վէ եախսատ պիլուզում էօրֆիյաթլէ լէքէտտար օրմաը։

» . . . . Իշթէ պու վէճհ իլէ հէր թէրաֆտա օլան սէֆիրլէրիմիզ խիթամէպիր օլմագ իւզրէ տիր, պէրիրսէ ասքէրիմիզ Չինտէն չըգտը. պահրիրսէ ասքէրիմիզ Դօչինչինատէ օլան էմլաքիմիզի մուհաֆազայէ քեաֆի տիր, Ռէզայիր ասքէրիմիզ թէնզիլ գըլընմագտա, վէ Մէքսիգօտա օլանլար տախի Ֆրանսայա ավաէթ իմմէքտէ օլուպ, Օմատա օլան ասքէրիմիզ տախի եագընտա կէլիր։ Իմտի, ճէնգ Հէրքէլինի գաբայրսը, եէնի պիր ֆիւթուհաթ քէմէրի իսղէրինէ եաղապիլէրիզ։ » Լուրբա Ուրիա, Մէքսիգօ, վէ Ամերիգատա մուզաֆֆէր օլան ասքէրիմիզին շէրէֆինէ »։

» Իմտի պիրա ֆիւթուր սուլհ ֆիւլլանմաքընա տէվամ իտէլիմ, մէճլիսինիզ ահալինին մատատի վէ մանէվի խայրլարընա մուճիպ էսպապ վէ վասիլին խթիհսալինէ մուվաֆֆագ օլսուն։ Հէր խայրը վէ սահիհ պիր էֆքեար պէնտէն վէ սիզտէն գայսուլ պուլսաճագ տրը։

» Իմտի տէվլէթիմիզին թէրէդդիի իգպալը իշիւն, լազըմ կէլէն թէտպիրին թէտգիգի թէքէքքիւսինէ պիրլիքտէ չալըշալըմ։

» Անկլէպ վէ մէարիֆի ումումիյէ, էօթէտէն պէրու նազարը ալգագամըզը մէլպ իթմիշ տիր, գանունունմուվաճէհէսինատ հէր մէկէնպ միւսաավի վէ սէրպէսթ տիր, վէ Գամթուլք բուհանի կիւրուհինէ տէրէճէ հիւքմէթ վէ բայէթ կէօթթիրմիշ օլագ, օնլարա տա ախիրքի, գանանինի էասայէյի միւլքիսէ

Իրանմէլի պէհէր տրքատը պիր սէֆտար . 5 գրշ.
Իքի սէֆտա իշլեն պէհէր սէֆտարա . . 2 „
Իւչ սէֆտա իշլեն պէհէր սէֆտարա . . 1½ „
Իւչ սէֆտաստ պիրսէ՝ օրան, մի զայֆէ սէֆտան փ-
ռանսէ իշլեն այրդաս բուրարբար օրունուր։
Տարեկան կելեն մէքթուպ վէ իլանմէլի բրա-
թա մէսաֆիքէրի . կէօտէրիլիր իւ պիրինէ օլ-
սուն տրա մահսուս պէհան օրունուր։

հիւրմէթ վէ բայէթ իթսինէր։ Հիւ-քիւմէթը տիւնեէվկէ հուգուգու-նու թէմամը իլէ մուհաֆազա իթ-մէք, պօրձում տուր, էօյլէ հուգուգ-լար քի, Սէն Լուիտէն պէրու հիչ պիր Ֆրանսըզ հիւքմտարը էլինտէն չըգարմատը։

„Մէարիֆի ումումկէ տայրէսի-նին կիւն պէ կիւն թէվսիի, հիմմէ-թինիգի տավէթ իտէր, ճիւմէնին բէ-յի իլէ իշ կէօրիւնէն մէմկէքէթլէր-տէ, հէր քէս օգուր եազար օլմալը տրը. իմոի թէրպկէի սիւպեանընն թատիմի իչիւն պիր եէնի նիզամ լա-յիհէսի, սիւլէրէ թագտիմ օլունա-ճագ տրը։ . . . . . .

. . . . . .

(Լութգուն պուրատը ըլատաթը տա-խիլկէ, թիճարէթ, տէմիր եօլարը վէ սայրը ումուրու նաֆիյա միւթա-ալիգ օլուս ղունատան, սարքիր նազար օլունմուշ տուր։)

„Հէր շախսըն միւմքին մէրթէպէ աղ վագրթ մահպէստէ գալմասը իչիւն պիր եէնի գանուն լայիհէսի տախի սիգ-լէրէ իպրաղ օլունճագ տրը։ Պու լա-յիհէնին պիրիսի շիւպհէլի մատտե-էրատ հէր քէսի քէ ֆալէթ թահթրն-տա եախսա քէ ֆալէթսիզ տախի մահ-պուստան ազատ պըրագմագ իչիւն տիւր, վէ պու գանուն ինհթիմալ իւզ-րէ օլան մահպուսկէթին շիտատթինի թէնգիլ իտէճէք տէրէճէտ տիր։ Ի-քինճիի հուգուգ վէ թիճարէթ տա-վալարընտա մահպուսկէթի քիւլլէն մէն իթմէք իչիւն տիր։ Վէ պու տա պիր եէնիլիք օլմայըպ բէք էսկի վագրթ-լարտան գալմա պիր ատէթ տիր։ Լա-կի Լամա հիւքիւմէթինին իլք սէնէ-լէրինտէ տախի, էօյլէ գարար վէրիլ-սի քի, պօրձլունուն մալի պօրձա քէ-ֆալէթ իտէրտի վէ տէյիլ շախսը, պիզ տախի պու եօլա սիւլիւք իտէ-լիմ։

„Խտրիճատ էքսէրը տուէլը էճնէ-պնէ իլէ հիւանիս տուէ իւզրէյիզ. վէ եաղընը հագգ վէ ատալէթ մատ-տէլէրինտէ։ Ֆրանսատան սէսինի ի-շիմտիրմէքտէյիզ. տախիլտէ հիչ պիր խուսուստա հիւքիւմէթը տիւնեէվի-յէնին հուգուգլարընը իպթալ իթ-մէյերէք, մէզհէպ էֆքեարլարընը տա-խի մուհաֆազա իտէլիմ։

„Հէր սընըֆ ահալիյէ իլմ նու-բունու նէշր իտէլիմ, զաթէն հիքմէթ նէվինտէն օրան իտարէմիզի պօղմայա-լամ ֆագաթ պիրաղ տահա սատէլէ-թէլիմ, էյլէթլէրէ վէ նահիյէլէրէ պիր աղ տահա իսթիգրալիյէթ վէրէ-լիմ, կէրէք միւնֆէրիտէն վէ կէրէք շիրքէթին իչ կէօրմէք եօլարընը ահա-լիմիզէ պիր աղ տահա գօլայլաթալամ, վէ նիհայէթ միլլէթին բուհունա վէ ճիսմինէ գուվվէթ վէ մէթանէթ վէ-բէլիմ։

„Վէ պու վէճհ իլէ թէճէտտիւթ-տաթէ էղ ճան իւ տիլ միւտարատաթ իլէ տիսիմիզ հալտէ, գօնսթիթիւսիօ-նումուզուն էտատընտա տախի դավի տուրալամ։

„Հէր շէյտէ իֆրաթա եիւրիւ-յէնլէրէ մումանատաթ իտէլիմ, չիւն-քի ֆիքրլէրի հէր եաքընընընը պօղ-մագտան պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր, սահիհլիկէ գարշը խայալաթ նէ իսէ, էյլէյէ գարշը տախի միւմքինսիզ շէյ-լէրէ թէշէպպիւս օ տուր։ Թարագ-գը (բրօկրէ) տէնիլէն շէյ, զայէթ ա-գրելը վէ ինճէ իլմկյաթը գուլլանմագ տէյիլ տիր, իլա ուզուն վագրթլար իլէ թատտիգ, վէ էֆքեարը ամմէ իլէ գատուլ օլունմուշ նէթիճէլէրի գուլ-անմագ տրը։»

—Բաբանընն նամէյը ումումիսի աղբը-ճա վաւգուսաթլարա սէպէպ օլմագտա տրը. հէր նասրլիսէ, տէյիլ եալընը-ղ Ֆրանսատա իլա պիթիւն Լուբրա-տա էֆքեարը ամմէ պու նամէյի գա-պուլ իտէմէտի. պինկէրճէ զաղէթա-տան եալընը-ղ պէշ օն զաղէթա պու նամէյի խսթիսհապ իտէպիկպ, գու-սուրու ճէրհ իթտիրէր. ահալի տէ պէօյլէ, իրքին տատա շիմտի պունատա տէյիլ վէ մէսէլէ պաշգա ճիհէթլէ ա-շընը պիր աղբրլրգ քէսպ իթմիշ տիր։

Լանի իշ բօլթիգայա վէ տէվլէթճէյէ պինմիշ տիր. շու վէճհ իլէ։

Ֆրանսատա պիր գարտինալ վէ պիր սէրբիսգոբոս, հիւքիւմէթին էմ-բինի տիյնէմէյիպ, նամէյի թէքմիլքի լիսէլէրտէ օգուրթատուգտան սօղրա, պունա տա գանաաթ իթմէյիպ, պի-բէր տէ բէսալէ չըգարտրլար, վէ հիւ-քիւմէթի հագգսըզ պուլտուլար եա-նի Բաբանընն նամէսինի եասագ իթ-մէյե հիւքիւմէթին սէլահիյէթի եօգ տուր տէտիլէր։ Պէօյլէ պիր մուամ-լէ մուվաճէհէսինտէ, հիւքիւմէթ սիւքիւթ իտէմէզ իտի. իմոի տէվլէ-թին մէճլիսի խասը պու խուսուս ի-չիւն մախսուսէն թօփլանտը, վէ ու-մուրու մէղհէպկէ նազրը, պու-մատտե իւզէրինէ ուզուն վէ մու-ֆասալ պիր բաբօրթօ օգուտու։ Պու բաբօրթօտա մէղհէպին սէլահիյէթի ներէլէրէտէք կիտէճէք. վէ հիւքիւ-մէթին սէլահիյէթի ներէլէրէտէք կի-տէճէք, եէկեան եէկեան պէյան օ-լունմուշ տուր։ Պու բաբօրթօ օգուն-տուգտան սօղրա, իչին իւզէրինէ մի-զաքէրէ օլունուպ, փիլոգոսոսարընն հարէքէթինին եօլսուզ օլուս զունա հիւքմ օլունտու, վէ քէյֆիյէթ իմքէ-բաթօրա արզ օլունուպ, իմքէբաթոր տախի միւսթագիլ պիր էմինամ իլէ փիլոգոսոսարընն եօլսուզ օլուս զունու կէրէք փիլոգոսոսարա վէ կէրէք պի-թիւն Ֆրանսայա պիտիրմի։ Պու մանէվի ճէզա իլէ պու մատտե գա-բանըպ պիթիպ, պիր տահա լագրը տրը օլմայաճագտը, էյէր իբի աղբը վուգուաթ իւսթէ կէլմէսէ։

Մալիւմ տիւր քի էքսէրը պէօյիւք տէվլէթլէր նէզտինտէ Բաբանընն էլ-չիլերի վար տրը. քի պունարա Լօնտ եախսա Լո-նէօ իսմի վէրիլիր, վէ էք-սէրիա պունարը պէօյիւք բուհանի մէսնէ տատարլարատան նատպ օլունուբ-լար։

Լիվերլերի պու Լօնտար եախսա Նուշնիօլար, Բաբանընն տէվլէթճէ իշլէրինի կէօրմիւքտէն մատտա, բու-հանիճէ տախի Բաբա վէքիլի պուլուն-տուգլարընտան, էլչի օլուգլարը տէվլէթին քիլլիսէճէ իշլէրինէ տախի գարըշըրլար ըտը, վէ մէսէլա տէյէլիմ քի Բարիսատ, պիր Բարիս սէրբիսգո-բոսու պուլունտուզ. հալտէ, Լօնտ պու սէրբիսգոբոսա տախի հիւքմ ի-տէր իսի, եանի բուհանի հիւքմ։ Պու վէճհ իլէ պիր թէրքիտան տիւն. եէվի էլչի, վէ տիկէր թէրքիտան բուհանի վէքիլ օլմագ։ Էրէյի գարը-շըգլագլարա սէպէպ օլտու զունատան, տէվլէթճէ պունուն չարէսինէ պագը-լըպ։ պատտաղին Բաբա Լօնտարընընն բօլթիգա իշլէրինտէն պաշգա իշլէ-րէ գարըշմամալարընա, վէ տէվլէթ վէ վիւքէլասընատան մատտա, պաշգա պիր քիմսէ իլէ մաղատհաթճա շէյլէր-տէ պուլունմամալարընա գարար վէ-րիլմիշ իսի։ Պու ճիւմլէ իլէ։ Բաբա-նընն քիլլիսէճէ տախի պիր միւլքտէ ի-շի օլտու զու հալտէ, պու իշի Լօնտա իհալէ իթմէյիպ Էկ-ռոս իսմի իլէ պիր սըրֆ բուհանի մէմուր կէօնտէր-մէլի իսի, պիզտէքի Նո-էրիլը կիպի, վէ պաղէն պու Էկաթուս մէմուրի-յէթի պաշգաճա Լօնտարա տախի վէ-րիլէպիլիրսի, եանի պիր սէրբիսգո-բոս, հէմ Լօնտ վէ հէմ Էկաթուս օլապիլիրսի, մուվագգաթէն, չիւնքի Էկաթուս մէմուրիյէթի տապիմա մու-վագգաթ պիր մէմուրիյէթ տիր։

Հէր նէ հալ իսէ, պու կիւնքի կիւն Բարիստէ պուլունան Լօնտ, Մօնսինեօր Ռիճի, եալընը-ղ Լօնտ օ-լուպ, Էկաթուս տէյիլ իսի, եանի բու-հանի իշլէրէ գարըշմաղ ըտը. պու պէօյլէ օլուսուզու հալտէ տախի մուախսարէն Մօնսինեօր Ռիճի, պա-լատտէ մէղքիւբ իբի փիլոգոսոսարա տախի պիրէր բէսմի նամէ եաղըպ, մուամէլէլէրինի թահսին իլէ միշ իսի եանի հիւքիւմէթէ գարշը գօյուպ, նամէյի քիլլիսէլէրտէ օգութատուգլա-րընա հագգ վէրմիշ իսի։ Լօնտ պու մուամէլէսի իլէ, Ֆրանսանընն տախիլ իշլէրինէ միւտախէլէ իթմիշ օլուս վէ պու խուսուս Ֆրանսա հիւքիւ-մէթին զարէրէ գալմասը, օ գա-տարատաք քի, էյէր Մօնսինեօր Ռի-ճի Բաբա էլչիսի օլմայըպ տա, տաէ-թա պիր տէվլէթ էլչիսի օլայըրը, ջօգատան բատարօրթլարը էլինէ վէրիլիպ կէրի եօլանընընը, վէ իհթիմալ տըր տէվլէթի իլէ տախի գաթը մուամէլէ օլունմուշտուր։

Պու իշին աղբրլրընը աղնաթմագ իչիւն չէօյլէ տէ պիր թաֆսիլ իտէ-պիլիրիզ, մէսէլա Ռում եա Լրմէնի բաթրիսի գալգտա քիլինէտէ Պապը Ալենին եասագ իթտիսի պիր քեահա-տը օգութատա, վէ հիւքիւմէթտէն թէքտիր օլատուգտան սօղրա, Ռուսիա, եա Աւսթրիա, եա Ինկիլիզ, եա տա սայրը պիր էլչի գալգտա բաթրիսէ պիր քեահատա եաղտա վէ տէսէ. ա-ֆէրիմ սիպէ, էյի էթտինիզ քի պու-քեահատը օգուտատունուզ, չիւնքի հիւքիւմէթ պունու եասագ իթտիք-տէ, հիւքիւմէթ հագգսըզ ըտը։ Պէօյլէ պիր էլչիսի, Պապը Ալի եա-խոտա հէր տէվլէթ, քատտաբօրթլարընը էլինէ վէրիպ, կէրի կէօնտէրմէքտէն պաշգա պիր շէյ եաբատագ ըտը, չիւն-քի պիր էլչինին, օլտուզու միւլքիւն տախիլի իշլէրինէ գարըշմասը։ Հու-գուգու վիլէյէ մուղայիր տիր, վէ հէր տէվլէթ անինտէ էօյլէ պիր էլ-չիի եօլա գօյապիլիր։

Ֆրանսա տախի Մօնսինեօր Ռի-ճիյի պէօյլէ եօլա գօյապիլիր իքէն, Բաբանընն խատրընա բայէթէն պու-շիտէթի թէրճիհ իմմէտի։ Լոմա-տաքի Ֆրանսըզ էլչիսինէ եաղընը քի, կիմսինն Բաբա հիւքիւմէթինէ Լօնտ-տան շիքեատէթ իմնսին։ Վէ Լօնտա տախի ճէվպ խաբպ։ հագգինտա շի-քեայէթ եաղընընը քէնտիսինէ Ֆրանսա հիւքիւմէթի պէյան իլէ տիր։

Շիմտի Բաբայա տիւշէր քի, Մօն-սինեօր Ռիճիյի կէրի չաղընընը, եա-խոտա հիչ օլմայա, իմոի մուամէ-լէյի եօլտուզ պուլուն, պու պատատ էֆքեարլէր կէօնտէկօն տիւր։ Պաղ-ղարը տէրլեր քի, Բաբա Լօնտա եօլ-սուզ իտէճէք, պաղղարը տախի իտ-տատա իտէրլէր քի, Լօնտա հագգը պուլուպ, բէք էյի իմոի տէյէճէք, պու հալտէ Ֆրանսըզլար տա իքի թէ-բաֆ օլուպ, պէօյիւք բայը իտթէր քի իմքէբաթոր Լօնտա եօլա գօսուն, վէ Լօմատան տախի անինտէ տաքէրի չէք-սին վէ Բաբայը քէնտի հայինէ պը բադպըն, պաղղարը տախի Բաբանընն իտթրը տայրլըպ պու բաղարա ջագրշել-մատտաընը իտթէրլէր։

Պիրդէ տէ գալտա, Ֆրանսա բօլ-թիգասը իտտա նտա իտտա Բաբայը մու-հաֆազա իտէճէք տիր, վէ հէր նէ օլսա թէ հատմիլ իտէճէք տիր։

Պու մատտե իւզէրինէ թատիտթը իլէ մէճլիսլէրտէ պէօյիւք միւզաքէրէ-լէր օլուճաղընատան. ահվալի մալիւմ օլմագ իւզրէ պու գատարճըդ շէյ եաղընը։

Իքինճի աղբը վուգուաթ, պալա-տէ մէղքիւբ իքի սէրբիսգոբոսատան Մօնսինեօր Տիւբանընուն հիւքիւ-մէթէ գարշը նէշր իթտիսի պիր բէ-սալէ տիր. պու բէսալէնին Ֆրանսա ահալիսինին զինինտէ պէօյիւք թէ-սիրի օլմուշ տուր, վէ քիթապէթի վէ մանասը ճիհէթի իլէ ասրըն էն մէշ հուր թահրիրաթընատան պիրի ատտ օլունուր։ Պու բիսալէտէ պիր թա-գըմ բօլթիգաճա վէ մէզհէպճէ մէ-սէլէլէր մէյատանա գօնուլուպ իւղ-բինէ պահսընար օլունմուշ տուր, վէ Ֆրանսա հիւքիւմէթինին ուսուլ սուզ պիր հալտէ պուլունտուզու տախի սէթր օլունմամըշ տրը։ Պիւ-թիւն զաղէթալէր եիւզ միլիոնլարճա նուսխէ իլէ Բաբա նամէսինի նէշր իթմէյէ սէրպէսթ օլսունլար տա, եա-ընը-ղ փիլոգոսարը քիլիսէտէ օգու-մայա սէրպէսթ օլմասընը, պունու տէյիլ ատալէթ, իլա, էօրֆ, ճէպը վէ զուլում սայար Մօնսինեօր Տիւ-բանուս, վէ հէր քէսէ վէրիլէն սէր-պէսթիյէթի բուհանի կիւբուհ իչիւն տախի մատթուպ իտտը։

Պաղը խապէրլէրէ կէօրէ, շու մատտե հագգընտա Ֆրանսատա է-բէյիճէ գելյ իւ գալ հասրլ, վէ հիւ-քիւմէթի տիւշիւնտիւրէճէք գատար զայլէ բէյատա օլմուշ տուր տէնիր, վէ բէք տէ պօշ օլմատտը, զիրա իմբէրա-թորուն նուֆուզ տախի խալգրն մէ-մուլինտէն զիատէ տինատարլըգ վէ մէզհէպտարլըգ պէյան իտտը։

ԱՒՍԹՐԻԱ. Շէզվիկ Հոլշթայն մէսէլէսինատէն տօլայը Լէսթրիա իլէ Բրուսիանընն պիր պիրի իլէ օլան բօ-լթիգաճա մուամէլէլերի աղնաշըլ-մագ պիր մէսէլէ վէ էսրարէ վագրթ օլմայանլար իչիւն, չէօզիւլմէգ պիր տիւյիւմ տիւր։

Կէահ պիր պիրի իլէ միւթթէֆիգ կէօրիւնիւրլեր, կէահ պիր պիրինէ խատտ, պու գատարը մալիւմ տիւր քի, շու խուսուստա Բրուսիա քէնտիսինէ մութլագա պիր ասլան բայը չըգարմագ իսթէր, վէ Լեսթրիա տա պունա բայը օլմագ. իհթիմալ տրը, Ինկիլթերրա, Ֆրանսա, վէ պէլգիմ տախի Ռուսիա։ Պաղէթալար շու մատտե իւզէրինէ օ գատար շէյ եաղ-մագտա տրըլար քի, օգույանա սահի-հէն օսանճ կէլիր վէ պիր շէյ տէ աղ-նայամագ։

Պաղըլարը տախի Լրրոբա միւսա-լէհէսինի պօղանճագ գատար պիր թէհ-լիքէ կէօրիւր պու մէսէլէտէ, հէր նէ հալ իսէ, շիմտիլիք շու գատարը մալիւմ տիւր քի, Բրուսիա պու մէ-սէլէյի բարմագընա սարրըպ օյնաթմագ-տա վէ ուզաթմագտա տրը։ Վէ պու հալտէ նէթիճէսինին նէ օլաճաղը շիմտիտէն քէշֆ օլունամագ։

ԲՐՈՒՍԻԱ. Բրուսիա գրալը վէ վիւքէլասը իլէ. Բրուսիա միլլէթ մէճ-լիսինին ատէմ մը իմթիզաճ վէ զըտտի-յէթի. ասն տէրէճէլէրէ կէլմիշ տիր, վէ պու ատէտէք եա գրալին գալգըպ մէճլիսի տատըթմամասընա վէ եախսա մէճլիսին գալգըպ գրալա պիր ֆէնա մուամէլէ իթմէմէսինէ պիւթիւն Լրրոբա թաճիւպ իմմէքտէ տիր։ Վատ-տէի միւնասաբա Բրուսիանընն գուվ-վէի ասքէրիյէսի իւզէրինէ տիր. մէճ-լիս իսթէր քի, ասքէրի թէնգիլ իմ-սին վէ հարպիյէ մասրաֆընը գլասըն, գրալ իսթէր քի ասքէր շու հիյէթինտէ գալալն վէ լիճատ իտէրսէ տահա զնատտէ արթըրըլսն։

Պաշգա պիր ճիհէթի տախի Բրու-սիանընն հէմ տախիլի վէ հէմ իտարիճի բօլթիգասընը աղբրլրտիրը։ Շէզվիկ Հոլշթայն տուգալգրլարընն թէքմի-լինի վէ եախսա պիր բարչասընը զապթ իմմէք իսթէմէսինտէն։ Բրուսիանընն միւրասը պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր, իլա Պալթիգ տէ պիր կէնիշ վէ մահֆուզ լիման իտինմէք, վէ պու լիմանտա ճէ-սիմճէ պիր թէրսանէ գուրուպ պէօ-յիւճէք պիր տօնանմա բէյատա իմմէք։

Պահրիյէ նազրը պու խուսուս ի-չիւն շիմտիլիք իբի եիւզ էլլի միլիոն ֆրանգ սէրմայէ մանթլուպ իտէր. վէ մէմուլ օլունմագ քի Բրուսիա գամա-բալարը պու մըդատար ապճէյի գապուլ իմմէսինէր, չիւնքի Ալման պահրի-յէսինին շէրէֆլէնմէսինի պիւթիւն Ալէմանեա արզու իտէր. վէ պունա ապ-ճէ տէ գրագանմազլար զանն իտէրիզ։ Աբին ինհթիմալ տրը պէօյիւք պահրի-յէ տէվլէթլէրինտէն գարշը կէլէն օ-լուր, վէ պունու տա սայմամագ ի-չիւն լազըմ քի, Բրուսիա էվվէլա-քէնտի տախիլինտէ իթթիֆագ վէ իմմիրգաճ իթտին, վէ սանկէն պիւ-թիւն Ալէմանեա իլէ, հալ պու քի շու արալըգ Բրուսիա իքիսի իլէ տա-խի իմմիրգաճընը, իմոի պու իշ նասրը օլուր, ադնամագ իչիւն պիրազ տահա պէքլէմէլիյիզ։

ՐՈՒՍԻԱ։ Կէչէնտէ Ռուսիա քի-պարզատէլէրի Իմբէրաթօրա պիր ար-զուհալ վէրիպ պաղը սէրպէսթ մէմ-լէքէթլէրտէ կէօրիւլտիւյիւ վէճհիլէ պիր մէճլիս եէրինէ իքի մէճլիս արզու-սինտէ օլտուգլարընը պէյան իթթիքլէ-րի մալիւմ տիւր։ Իմբէրաթոր պունա միւսաէտտէ իտէճէք տէյի սէվինէնլէր

օրուս իսկ տէ, սօղբատան իշ թէրս քէֆէ օլուպ, մէյուսիյէթէ գարար վերմիշ տիր։

Մօպա քիշիզատէկեանընա, Իմ քէրաթորուն վերտիյի ճէվապ, Ռուսիա զազէթաչէրինտէ շու վէճհ իլէ նէյզ օլունմուշ տուր։

«Պու անէտէք կերէք իճրա օլունան վէ կերէք հէնիզ թասավվուրտա պուլունան ըսլահաթ, հիւքիւմէթին միւմքին օլան տերէճէտէ թանզիմաթէ մէյեալ օլոռ զուռնու իսպաթ իթմէյէ քեաֆի, վէ կէչմիշ կէլէճէյէ պիր էմնիյէթ տիր։

«Թէպասարրմոան հիչ պիրինին պէնիմ գարարարրմա գարրշոյա սէլահիյէթի եօք տուր, վէ ահալիտէն հիչ պիր սընֆրն օ պիր սընֆա ավոգաթլըգ իթմէսինէ միւսաատէ օլունամաշ, հաթթա պու մագուլէ մուզայիրի գանուն հարէքէթլէր, գարարարրմին իճրասընը կէճիքտիրմէքտէն պաշկա պիր շէյէ եարամաշաը։ Իմտի աշբրը էմին իմ քի ոատրգըմ օլան քիշիզատէկեան իլէ պէյնիմիզտէ պիր տահա պէօյէ պիր միւշկիլատ պուլունմայաճաղզ։»

Իշթէ պունան միւթէնէպպիհ օլարագ, պատէշին Ռուսիա քիշիզատէրերի էյիտէն պիր սիքիւթէ գարար վերմէլի տիրլէր։

ԻԹԱԼԻԱ։ Իթալիագրալը Վիկթոր Իմմանուէլին վիւքէլա վէ սիւֆէրա իլէ Ֆիորէնչայա նագլ իթմիյի մալիւմ տիւր, պու խուսուս քեաֆֆէի էճնէպի տէվլէթլէրինէ իլան օլունուպ, պատէշին թահրիրաթը ըսմիյէրինի օլ ճանիպէ իրսալ իլէմէլերի թէպլիզ օլունմուշ տուր։ Դրալը միւշարալէյհ պէօյէ չարչապըգ Ֆիորէնչայա կէլմէյէճէք իսի, լաքին Ռուբինտէ քէնտինէ պիր պալօ վէսիյէսի իլէ վագի օլան պիր նէվի հագարէթ. տէն ինֆաալ իսէրբէք. չար չապուգ վէ խապէրսիզ օլարագ, Ֆիորէնչայա նագլ իթմիշ տիր։ Պու խուսուս իլերիսէ Թուրինկիէրե տախի մուճիպի մանճուպկէթ օլուպ, արգասընատան պիր թագըմ իթիզարնամէյէր կէօնտէրմիշլէր վէ գրրալարընդն կէոյնիւնիւ ալմըշլար տրը։

Ռաբանդն նամէի ումումիսինին կէրէք զազէթալէր վասէթասը իլէ նէշրինէ վէ կէրէք թէքմիլէն քիլիսէլերտէ օգունմասընա, Իթալիա հիւքիւմէթի միւսաատէ իթմիշ վէ ճիւմլէյի պու պապատ սէրպէսթ պրրագըպ, ֆագաթ Իթալիա հիւքիւմէթի նամէնին ահքեամընը գապուլ իթմէզ օլուզունու պէյան իթմիշ տիր։ Ռոհապը բօլթիգա պու թէատրի Ֆրանսասա գուլանրլան թէատրէն իւսթիւն թութարլար, վէ Իթալիասա տիւնեէվի հիւքիւմէթ բուհանէտ էօրֆ վէ ճէպր կէօսթէրմէսի տէրլէր։

ԱՄԵՐԻԳԱ։ Հարպը տախիլի, եանի պիր միլլէթին տէյիլ էճնէպի պիր տիւշման իլէ, իլա քէնտի իշինտէ վէ միւլքիւնտէ քէնտի քէնտիսի տիւշման իլէ ճէնկ իթմէսի, վագըթ վագըթ, եափօտա հիչ պիր վագըթ տիւնեատա նօգսան պուլմամըշ իսէ տէ, պու Ամերիգա ճէնկի կիպի տախիլի պիր ճէնկ տախի հիչ պիր վագըթ կէօրիւլմէմիշ տիր, պու ճէսամէթտէ պիր տախիլի ճէնկին հիչ պիր եէրտէ զիբրի եօք տուր, վէ պիր տահա օլապիլէճէյի տախի շիւպհէլի տիր։

Պու իսթիղրապա շայեան ճէնկին տահա զիատէ իսթիղրապա շայեան քէօշէի շուբասը տրը քի, Ռուսիա, խապէրի օլմայարագ, պիր պէօյիւք մուխթարատա իմիշ. տահա պէշ սէնէյէ կէլմինճէյէտէք, Ռուսալըլար, Ամերիգալըլարը. թիւճճար չիֆթէի վէ զէնատէքեար պիր միլլէթ ատտ իսէրլէր իսի, Ռուսանդն ագալի իքի գաթ պէօյիւքլիւյիւնտէ օլան եալընը մէմալիքի միւճթէմէյը Ամերիգա, օն պին ասքէր, պէշ օն բարչա կէմի վէ պիր գաչ միլիոն տօլար իլէ իտարէ օլուբտու. վէ քիմսէ պու ճիւմհուրտա մէրքիւզ գուվվէթի ֆէհմ իսէմէմիշտի զանն խուէրիզ։ Ամերիգա իսէ, իւչ սէնէ զարֆընտա իքի միլիոն ասքէր չրգարտը, պէշ եիւզ բարչա զբրիսը զբրիսըզ կէմի եաբտը. պին միլիոն լիրատան զիատէ բարա խարճ իթթի, վէ սէնէ պէ սէնէ տէօրթ եիւզ միլիոն լիրատան զիատէ խարճ իթմէքտէ տիր։ (եանի հէր կիւն պիր միլիոն լիրատան զիատէ տէ մասրաֆ) պիր գաչ պին միլիոն լիրատան զիատէ զարարա թահամմիւլ իթթի. բամպուգ ախզուլիթասընը զայպ իթթի, վէ պունլարրն ճիւմլէսի մէյսանտա իքէն տահա պիր եօրուլ մուշլուգ ալամէթի տախի իւզերլերինտէ կէօսթէրմէյիպ, ատէշը հարպ կիւն կիւնե բարրամագտա տրը. տահիհէն թաճիւպէ շայեան վէ կէօզ իւլէ կէօրիւլմէսէ ինանըլմաղ պիր հալ։

Էքսէն սէնե ճէնկ կէօրմէմիշ պիր միլլէթ նասըլ ճէնկ իսէճէք տէյի Ռուրբա մէրքազ իսիպ, պէօյիւք տէվլէթլէր պու ճամայիպ հալին սէյրլինէ մահիր օֆիշիալար կէօնտէրիրլէր. վէ պու կիւն քի կիւն Ամերիգալըլարրն տէնիզ ճէնկլէրի Ռուրբայա մօտէլ օլմագտա տրը, վէ տէնիզճէ իթթիֆըլերի ճէսարէթ հէնիւզ հիչ պիր միլլէթտէ կէօրիւլմէմիշ տիր. գարատա օլան մուհարէպէլերին ահվալը տախի պիրէր պիրէր գայա օլունմագտա տրը, վէ մուահիսարէն Ֆիշերը գալէսինին ալընմասը ճէնկ ուսթալըզը. զէնատթ վէ ճէսարէթ ճիհէթի իլէ հէր կէօրէնզէրի մաթ խոիպ ճէնկ թէվարիխինտէ, էն պէօյիւք հարպ մուամէլէլերի սրրասընա գայտ օլունմագտա տրը. իլերիսէ քիմ պիլիր տահա նէ ճէնկլէր օլաճագ։

Ռալընդզ Ֆէտերէլերին մալիյէ նազարը ալմըշ պէշ սէնէսինին պիւճճէսինի թագսիմ խիպ, իքի եիւզ էլլի միլիոն լիրա մասրաֆա միւհթաճ օլունտուզունու պէյան իթմիշ տիր. եանի Ինկիլիզ, Ֆրանսըզ, Ռուսիա, Իթալիա, Աւսթրիա, Պրուսիա, եափօտ պիւթիւն Ռուրբանդն մասրաֆը գատար մասրաֆ. Ֆոնֆէտերելերին մասրաֆը տախի պունուն նըսֆը օլտա, եինե հիսապ թէմամ չրգար եանի հէր կիւն պիր միլիոն լիրատան զիատէ։ Պէօյէ պիր հալ, Ամերիգատան խայալ օլունուբ շէյ տէյիլ իսի, լաքին տահասը տա վար։ Ֆէտերէլէր պէօյէ պիր տէհշէթլու ճէնկէ թուլթուշմուշ օլաուգլարը հալտէ, Ինկիլիզ իլէ զատա տիւշիւպ, Ինկիլիզի տախի գօրգուլմամագտա տրրլար, վէ Ֆրանսատա ճիհէթի իլէ Ինկիլիզի էնտիշէյէ տիւշիւրմէքտէ տիրլէր։ Ֆրանսըզլարա տախի զիատէ բայէթ կէօսթէրմէյիպ, Սէքսիգօ իմբէրատորընու հալա թանրմագ իսթէմէզլէր վէ ճիւմհուր թէսմիյէ իսէրլէր, Պրազիլյա թէհիտա իսէրլէր, վէ տախիրտէ պէօյէ պիր միլլի կէօրիւլմէմիշ ճէնկտէ պուլունուպ գլարը հալտէ, ագալի իւչ պէօյիւք տէվլէթ տախի մէյտան օգուրլար։

Ռիմսէնին մէմուլ իթմէտիյի պու տէրէճէ վարլըէթ, սէպաթ, շէճաաթ վէ գուվվէթի պիր աղ ագտէմ Ռուրբա տախի ֆէհմ իսէմէյէրէք, եա Ամերիգա իլէ ճէնկէ թուլթուշմուշ օլայրտը. նէ տէհշէթլու հալէ կիրիֆթար օլունաճագտը աճապ. ինսան զիհնի շաշըրը. իշիթ պու տուր տէտիսիմիզ քի, Ռուրբա պիր պէօյիւք մուխաթարատա իմիշ վէ պիր մէզիմիշ. Ամերիգանդն հարպը տախիլիսի Ռուրբայը պու մուխաթարատան գուրթարտը. միլիոնլար իլէ լիրա սարֆ օլունտու, միլիոնլար իլէ տաքէր վէ պու կիւնքի կիւն արթըգ Ամերիգանդն Ռուրբայա հիւճիւմիւ մէմուլ օլունմամաշ. պու տուր իհթիմալ տրը օ պաշրճա սէպէպ քի. Ռուրբայը պու ճէնկտէ պիթէրաֆ տուրտուրտու, վէ պրրագտրլար քի, Ռուրբանդն սէլամէթի իշին, Ամերիգա քէնտի քէնտինի շիւրիւթսիզ։

Օն խապէրլերէ նազարէն, Ամերիգատա հէմ պարրշա չալընշըրրը, վէ հէմ տէ պու իւմիտին պօշա չրգարտը գիւմրիսա շիւպհէ գալմաշ, պու ճիւմլէ իլէ պիշ եինե տէրիզ, պու ճէնկ պու սէնէյի էսթէյէ կէչէմէզ, վէ 1865 սէնէսի պիթմէզտէն Ամերիգա ճէնկինին սօնու կէօրիւլէճէք տիր. չիւնքի պունատան զիատէսի ինսան թէհամմիւլինատէն տրշարը տրը։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԷՆԵՊԻԷ

Ղուրիսէ ա'Օրսան զազէթասը Օսմանլը պանդասը ալէյհինէ պիր թագրմ պահսալար եազմըշ, վէ եազմագտա տրը. վէ պիզճէ տախի քէք չօղունատա հագգը վար. նէ զաման պիր պանդպայա պիր միլլէթ իսմի վերիլիր, մէսելա, Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա, Ռուսթրիա պանդասը տէնիր. պու իսմ տէն միւրատա պաշգա պիր շէյ տէյիլ իլլա պանդանդն օ միւլքէ վէ ահալիսինէ պիր ֆայիտէ հասըլ իսէճէյինի պէյան իթմէք տիր. եօղսա պէշ օն սարրաֆ պիր եերէ կէլիպ, ֆայիզէ ագճէ վերէրէք բարա գազանան պանդալարա, միլլէթ եա տէվլէթ իսմի վերիլմէյիպ, գումբանիասընդն իսմի վերիլիր, նասըլ քի պէօյէ եիւզլերճէ պանդալար տախի վար տրը։ Պիշիմ ահալինին, քէնտիլերի իշին պիր պանդա պուլունտուզունան խապէրլերի պիրէ եօգ տուր, իմտի ճայըզ տրը քի պանդա իսմինէ մուվաֆֆէգ հարէքէթ իսիպ միւլք վէ ահալի քէնտիսինտէն պիր շէյ իսթիֆատէ իթմէսինդէր վէ քէնտիսի տէ պունա տէլալէթ իթմէսին։

— Օնարա զազէթալէրինտէ շու հավատիսի օգուրուզ. Օնտրանդն Ռէսթմինիսթր մահալլէսինտէ, Ինկիլիզ Դատթալիքլէրինին պիր պէօյիւք մէկթէպի օլուպ, պու մէկթէպին իթթիհատլինտէ պիր քիւշիւք քիլիսէ տախի եաբըմըշըրը. քիլիսէ պիթիպ, թէզէֆինատը գալմըշ օլուզունատան, պունուն տա մասրաֆընա մէտար օլմագ իւզրէ պիր բիանգօ թէրթիպ օլունմուշտու։

Ամֆրանիկա յունուարրն 29 ունճու կիւնիւ պու բիանգօ չէքիլճէճինտէն մէկթէպին սալօնունա էքէյլի ճէմիյէթ պիրիքմիշիտի։ Սալօն պու գատար ճէմիյէթին եիւքիւնե տայանամայրպ, վէ նակէհան քիրիշլէր գօքուպ թօփրանան զաթլար էքսէրի տիշէհլի օլարագ, հավլիյէ գատար տէօքիւլիւրլէր։

Ֆօլիմ թէհլիքէսինտէ պուլունան պունճա ճէմիյէթին, թօղ թօփրագ վէ երգրնթը արասընատան չրգան ֆիղան վէ ֆէրեատէրի թարիֆէ կէլէմէզ, տէր ագաղ իմտատ եէթիշիպ աղբր խոֆիֆ էլլի իւչ եարալը չրգարրրար, վէ ալթընը իշիւն, անճագ պիր գաչ տահաթլագ էօմիւրլէրի վար տէյի, ճէրրահլար խապէր վերիր։

— Ֆրանսանդն Իրէրքէօ թէրքաֆլարընտա, օրմանդն պիրինտէ, չօգատան պէրու եապանի հիյէթատ պիր ատճայիպ ատամ ատաքին օլմագտա տրը. պու ատամին իսմի Ազար Ազան օլան օլուպ, Սավոյալը վէ գրրգ եաշընտա իմիշ։ Վագթը իլէ գալէմ տահիպի պիր քիմսէ օլուպ, կէօրիւնիւր քի, տիւնեայա գահր իսէճէք պաղը սէպէպլերի տէ օլմուշ տուր։

Իշիթ պու ատամին հալի. քէնտիսի չրպլագ օլուպ, էլպիսէ օլարագ իւզերինտէ եալընրզ պիր չարշաֆ վար տրը քի, տիղտէն եօգարրսընը, օմուզա գատար անճագ գաբար։ Սէքեանը աղամ քէօքլէրինտէն չամթմա պիր գուլիպէ օլուպ, եաթագ վէ եօրզանու գուրու օթ վէ գուրու եաբրագ տրը։

Գոլարը, պաճագլարը վէ պաշը, տայիմա աշրգ տրը. սաչը սագալը քէնտի հալինէ պրրաղբմըշ վէ ղայէթ ուզուն, վէ քէնտի եաբտրզը պիր բօմատա իլէ տայիմա եաղը։ Ռէնտիսինին պու սաչ խուսուսունա պէօյիւք տրգգաթը վար, չիւնքի մէրագը, ինանալարատան հիչ պիր շէյ միւհթաճ օլմամագ օլտուզունատան, տէօքիւլէն սաչլարընա աշբրը տրգգաթ խիպ, պիրէր պիրէր թօփլար վէ սագլարմըշ վէ ֆիքրի սօղատան պու սաչլարատան քէնտինէ պիր բուպա էօմէրմիշ։ Թօփրագատան հասրլ օլմուշտուր, անամ պապամ թօփրագ տրը, վէ թօփրագատան պաշգա պիր շէյ թանրմամ տէր իմիշ։ Գուլիպէ սինատէ պիր մէրքէզ տէրիսի օլուպ, պունատան արալրգ արալրգ չարրգ եաբալ վէ պաղնա կէսէրմիշ։ Իշէյճէյի եապան մէյլէլերի վէ եապան սէպզէվաթլարը վէ թօխումլարը իսէ տէ, պունլարը սօն տէրէճէ թէմիզլիքլէ եըգար ըմըշ պաղբսընը էզէր, պաղբսընը սուտա գայնաթրը, պաղբսընրտա թուզա պաթրրը իմիշ։ Գուլիպէնին եանընտա պիր տէ պիր պաղչէսի օլուպ, պու պաղչէտէ պիր գաչ քէօք էնկինար տախի կէօրիւլմիւշտիւր։ Գույուսու, թօփրագատան գապլարը վէ պիր իքի գապա էշէսաը տախի վար ըմըշ. նէ ավա կիտէր, վէ նէ տէ ճիվար պաղչէլերտէն պիր շէյ գօբարրրմըշ։

Թապիաթը զայէթ հալիմ վէ հաղիմ օլուպ, քէնտի իլէ կէօրիւշինիլերէ ագրլը սէօզլէր տէ սէյլէրմիշ. Ֆրանսըզճասը թէմիզ, վէ թէլաֆֆուզու էյի. ատատ իլէ կէօրիւշմէյէ ասլա արզու իթմէզ իմիշ, լաքին քէնտիլիսինտէն կէլէն օլուրսա, կիւզել մուամէլէ իլէ գապուլ իսէրմիշ։

Լիրմի իւչ սէնէ տիր քի ֆամիլ եասընատան պու վէճհ իլէ այրրըմըշ ըմըշ. գըզգարտաշը էվլի վէ զէնկին օլուպ, քէնտիսինէ գաչ տէֆա խապէր իթմիշ քի կէլսին միրասընը ալսըն վէ շէհիրտէ օթուրսուն բահաթ կէչինսին, լաքին ճէվապ վերիրմիշ քի պէն պու բահաթը պիր եէրտէ պուլամամ, պրրագըն պէնի պէնիմ հալիմ. մէզհէպի Դատթալիք իմիշ, ֆագաթ ֆիիլյաթընը իճրա իթմէզ իմիշ. կիւյա բնական օրէնի թութարմըշ եանի էմմալինէ էլտէն կէլէն էյլնի էթմէք։ Լալընրզ պիր զաչ չօպան իլէ կէօրիւշիւպ օնարտա քէնտիսինտէն զայէթ խօշնուտտուրրար, վէ բայէթ տէ իսէրլէր։

— Ֆրանսա զազէթալէրինտէ շու ատճայիպ հավատիսի օգուրուզ քի, անճագ պիր այ ագտէմ վագի օլմուշտուր։ Ընտէն նահիյէսինտէ պիր քիւշիւք քէօյիւն պիր քիւշիւք խանէսինտէ, տանթէրա եաբան կէնճ պիր գարը, սիւատէ օլան պիր չօճուզունա լաբա բիշիրմէքտէ իսի։ Չօճուգ սէշիքտէ, վէ գարընդն եանը պաշընտա իսի։ Նակէհան գաբու աչբրը, վէ վագրթ ախշամ օլտուզունատան, մանկոլատա եանան ալէվին շավգը իլէ գարը կէօրիւրքի, իշէրկէ պաթալ պիր գուրտ կիրէր. պունու կէօրիւր կէօրմէզ. գարը քէնտինի շաշըրմայրպ, վէ ճանավարրարընդ ատթէշտէն գօրգուզունու խաթրատա կէթիրտիրինտէն, օճագատան պիր եանմըշ օտուն չէքէր, վէ գուրտ իլէ պէշինին արասընատա տուրմագ իսթէր. լաքին գուրտ քէնտինտէն էվվէլ տավրանրպ, վէ հէմէն չօճուզու գաբրպ, պաշլար սօգաղա տօղրու գամայա։

Պիշարէ գարը պաղբարագ, ֆէրեատ իսէրէք գուրտուն արգասընատան գօշար վէ հէմէն գուրտ գաչրպ գուրթուլճագ իքէն, սօգագ քէօշէսինի տէօնէր տէօնմէզ իւչ բէնչէր գարշրսընա չրգար։ Գարը իլէ պու իւչ բէնչէր պիրլէշիպ գուրտու օրթալարար վէ գուրտ չօճուզու պրրագմագ իսթէմէյիպ, պունլար իլէ պէրատպէր խայրճա տաշրը, նիհայէթ գուրտու բէք չօգ զահմէթլէ էօլտիւրիւրլէր, լաքին չօճուգ տախի աղբրճա եարալանը։ Հէր նէ հալ իսէ, գարը չօճուզուն ալրպ, վէ սարրրրպ էվինէ տէօնտիւքտէ, կէօզինէ պիր ալէվ բարրրարը վուրուր, գուրտու գօվալամայա գաշտուգտա, էլինտէ օլան եանմրշ օտունու ատէլ իլէ օճաղա աթմրշ իսէ տէ, օտուն եուվարրանրպ պէշինին եանընա կէլիր, վէ պէպլերի թութուշտուրուպ եանկրն հասրլ իթմէյէ պաշլար. քէօյլիւլէր էէթիշիպ եանկրնը պասարրրրրար, ֆագաթ էվ տէ խարապ օլուր էշ եատա։

Քէօլնէ-լեռ շրջանակն պիրէ քարչա հշեա վէ ադձէ վերիպ, իւր պահարա պիրէր կիւն պէտէհալա իշլեյերէք պիչարէ գարընն էվինի եաբմայա տախի միւթահիւտ օրուրլար։

— Թէքիրար Ֆրանսա հավատիսատը։ Մարսիլիատա, Թիրլեթի սօդաղընտա պիր խանէտէ, պիր գարը գօձա սաքին օրուրլար ըսը. հալէրի վագրթլարը էյի իսկ տէ, քիմսէ իրէ գօնուշմազ օրտուգլարընտան, էվլէրինէ տախի քիմսէ կիրիպ չըդմազ ըսը։

Գարը հօրախս 1863 տէ, վէ գօձասը տախի պու տէֆա, եանի օն պէշ կիւն ագտէմ։ Բիմսեյերի օրմաստընտան, հօրիչիս կէօմէք, վէ հէշարարընը եաղրդ էվի միւհրէմէք բօլիսէ բաձի օրմուշուտու։ Խոլիս մէմուրլարը իշերի կիրտիքատէ, հօլինիւն օրտուզա օտանրն ալթընտան պիր ատձայիպ ինտան սէսի իշիթտիքլերինէն, թաձիւպ իտէրլեր, արարլար վէ պիր գաբաղ պուլուրլար, վէ գաբաղը աչարգտա, օթուզ օթուզ պէշ եաշընտա, պիր գարը չըգարըրլար արշարը։ Իսէթ պաշ բէրիշան վէ բիա, տարդ եիւղ, չամաշըր սօն տէրէձէ քիրլի թընտագլար ուզուն, սաչլար չաը կիսլի գարըշըգ, վէ քէնտինտէն պիհատէր պիր գարը։ Չօղ չաբշըրլար ալնամայա քի, նէ տիր պուհալ, վէ չունաս տղնարրար քի, պու գարը, հօլէն գարը գօձանրն գրըշ իմիշ, քի օն պիր եաշընտան պէրու օ տէլիյէ թրգրպ, պէհէր կիւն հօրմէյէձէք գատար եէյէձէք, վէ երրստա պիր տէֆա չամաշըր վերիրլեր իմիշ, վէ իւսթէ իքրամ օլարագ, հեր կիւն տէ տայաք։

Նէ տիր պուհուն սէպէպի, հալա աղնաշըլամամըշ ըսը, վէ աղնաշըլաձաղը տա շիպէնլի։ գրըստա ագրբ գալմայրպ, շաշգրն շուշգուն հօթէ պէրիւ պագար վէ քէք ազ լաշրբար իտէպիրմիշ, վէ հալինտէն աղնաշըլան շաբ տուբ քի, քէնտինտէ օլան պուհմաբսիպ հագարէթտէն իտապէրի հօգ տուբ, վէ քէնտինտէ հօյէ կէլիյօր քի, պու պէօյէ օրմալը ապբ տէյի, եանի տիհնեա, ֆամիլեա, բահաթ եէմէք իշմէք էյէնմէք, վէ կիյինմէք հիտապերինի պիւթիւն պիւթիւնտէ զայդ իթմիշ։ շնմալ պու վէձհ իլե տիւնեայը կէօրտիւքատէ շաշրմայա պաշլամըշ, վէ էյէր ագլընը զայդ իթմէզսէ, եաթօտ իթմէմիշ իսէ, ինթիմալ ապբ եավաշ եավաշ մուամէլաթա ալըշըր, վէ պէլքիմ շաբ զաբայիպ հալաէն պիր շէյ սէ աղնաշըրը։

— Ֆրանսանրն մէշհուր թէաթրօ բրիմատօնեալարընտան պիրիսի, Լուսի... Ամերիգատա քէք չօգ շէօհրէթ քէսզ խոխպ ագձէ գազանտրգատան սօղրա օրատա պիր տէլիգանրյա ինֆիթատէ օրուպ, օ տա քէնտինի թէրբ իթտիրինտէն ագրընա զայաթ կէլիր, վարիսէթի եէրինտէ օլտուզունտան թիմարխանէյէ կէօնտէրիրմէյիպ, պու բրիմատօնա Բարիսին վարբշարրընտա պագշէլի պիր էվտէ գայրըմագտա իսի, պագշէնին պիր ուձունատա պիր քիւչիւք քէօշք օլուպ, պու քէօշքտէ տախի պիր կէնձ գալֆա սաքին օլուրտու։ Գալֆա կէձ վէ էօրկուն կէլմիշ իսէ տէ, էլինտէ ձէսիմ իշ օլտուզունտան, թատամատն սօղրա օտասընա չէքիլիպ, վէ լամպասընը վէ սօպասընը եագրպ, իշլինին պաշընա օթուրմուշտու։ Պու քէօշքիւն եանընտա պիր սէտա օլուպ, սէտտին իւզերինէ ալագ բէնշէրէրի տախի վար ըսը։ Սօպա թիւթաթիյունտան, վէ օտայը տիւման պօղտուզունտան, պիր արալըգ գալֆա գալգար քէնէրէյի աչար քի օտա պիր ազ նէֆէս ալընն, վէ նիմնէ իշլինէ օթուրտու, վէ տալիրն տաշկրն էօլիւպ պիչտիքատէ, նակէհան բէնշերեատէն սիահրար կինմիշ պիր կէնձ գարը իշերի կիրեր, էլինտէ պիր պըչագլա, վէ տօղտու գալֆանրն իւզերինէ եէրիչիյուպ, «Ալֆրէտ սէնսին պանա գլյան» տէր վէ պըչագա գալֆայը վուրմագ իսթէր, վէ պիրտատա օմուզսուտան եարալար, գալֆա գարընն գօլարընը թուրթուպ, ուշագլարը իմտատա չաղրրը, պիր թէրաֆտան ուշագլար եէթիշիպ տիկէր թէրաֆտան գալֆանրն հիչ թանրմարը գարը էրբէք տէօրթ պէշ քիշի իշերի կիրերլեր վէ գալֆատան ափվ տիկերլեր։ Պուհնար տիվանէ գարրը պագան խանէ սահիպլերի իմիշլեր, գրզ պունարը կէօրտիւքատէ ագ պագ օրուր, էսնէրինէ տիւշեր վէ ալրրար կէօթիւրիւրլեր։ Սէպէպ պու իմիշ քի, մէղքիւր գալֆա, մէրգու�մէնին Ամերիգատա սէվիպ, սօղրատան քէնտինի թէրք իտէն տէլի գանլայա պիր աղ պէնդեր իմիշ, վէ մէձնուէնէ գրպա էօյլէ կէլմիշ քի, պու գալֆա Ամերիգատա քէնտինէ իրյանէթ իտէն օտէլի գանը ըսը, շիմտի հեր նասրլ իսէ կէձէլէյին պիր ադրալրգ պուլուպ վէ քէնտինի պագանլարրն արդգաթրնտան գուրթուլուպ, շու ատձայիպ մուամէլէյէ թէշէպպիւս իթմիշ տիր։

— Թէրդիյէլ լեռան Գոլլանձանրն մաղրրմը։ Կերէք պուրալարտա վէ կէրէք տայրը մահալէրտէ վէ Ֆրանսատա տախի վագի օլտուզու միսիլլիւ, պիր ատատ պիր պէօյիւք ատատ գարշրընտա պուլունտուզու հալտէ, քէնտինի իրնէն, գուլունտուզ, քէօլէնիպ, տէր վէ ֆամիլեատը իշլէն տաձարլանիպ, հալայրգընրզ, նասրլ քի մալիւմ տիւր, պու մագուլէ էր ֆաշ, պիր ուպուտիյէթ պէյտան իթմէքտէն իպարէթ տիր, տէյիլ քի հեր քէս, բայէթ իթտիսի քիմսէնին գուլլ, քէօրէսի եա ձաղլէսի տիր։

Ֆրանսանրն Բուան պէրտէսինտէ պիր քիշիզատէ տէլի գանը, կէնձ, վէ կիւզել պիր գրզ իլե էվլէնէձէք օլուր, տիյիւն գուրտուլուր, տավէթլիկեր կէլիր, մէմուրիյէթի իգթիզասընատան չէհր էմինի տախի օրատա պուլունուր։

Շէհր էմինի նիքեահտան էվ վէլ կէլէն վէ կիւվէյիսի հուզուրունա չաղրրպ վէ բէտմի իւզրէ եան եանա տուրտուրուպ, միսիս տէր կիւվէյիսի մատմազէլի ալմայա հիւանիւ ըրզան վար մը տիր։ Լիվէթ էֆֆէնտիմ տէր, կիւվէյի, ձարիսէնիզ օրմագ իւզրէ, եախօտ էվէթ էֆֆէնտիմ ձարիսէնիզի ալատձաղըմ։

Կէօրիւնիւր քի գրզ պու լիտանը արնայատձագ տէրէձէտէ թէրպիսէ օրմամըշ օրտուզունտան, զանն իտէր քի, կէրչէքտէն շէհր էմինինի ձարիսի օրատձագ, խմտի կիւվէյինին եիւպիտնէ տիր տիր պագրպ, նէ սատա ձարիսէ օրտրտամ տէր, նէ տէ շէհր էմինինէ, հէմէն նէրտիվէնտէն էնիպ, եաղընտա օրան վախտէսինին էվինէ գաշար։ Տիւրիւն խաղրը շաշրրպ, վէ արգասընտան կիտիպ, պին եարվարտա իսէ գրզ կիւձ իսէ նիքեահա կէթիրրրը։

Ֆէվայիտի Օսմանիսէ վարօրտու Հիմայունէրի իտարէսինին, բօսթանտէի ամիրէ նազրը Ակեահ էֆֆենտիտէն աֆիր իսէ, իտարէի մէղքիւրէ Թէրսանէի ամիրէյէ իտարէ պույրուրարագ, իրատէյի Մէնիսէի հաղրեթը Բաշիշահի Մանթուգու ձէլիլի իւզրէ, միւտիրլիյի մէձլիսի Պահրիսէ աղայը քէրամընտան Մալեհ պէյ էֆֆենտիյէ լհնալէ պուրմուշ, վէ միրի մուամիլէյհ կէնձէն բէնշէմպէ կիւնիւ մէձլիսի Պահրիսէ բէհսի ատատէթլու Բասիմ բաշա հաղրեթլերի իսթիսհասպլերի իսէ, սիրքէձի իսկէնտինատ վադի իտարէխանէյէ կէօթիւրիւրլերք էմիը մէմուրիյէթլերինին իձրասընա պէտ վէ մուպաշքրէթ գրընմրշ ըսը։

Սիւթէվէֆա Բուսուֆ Հաձձիարը զատէկեանքն տախի իտարէյը մէղքիւրէյէ տիրէքթոր Թայեին գրընընրզրը իշլիթիրմիշ տիր։

Մէղքիւր Ֆէվայիտի Օսմանիսէ գումրանխասընն բօսթանտէի ամիրէ նէզարէթինէ իրսալէյի մէմուրիյէթ գրընընրը միւտտէթտէ տէօրթ պին քէսէ ագձէ զիան վուգուս պուլուզունու Լէվանթ Հէրալա վէ Ներիտէ եաղմըշ իսէ տէ, նէ էսաս իւզրինտէ տիր, պիրմէյիպ, չիւնքի, Միսիրիա վէ Ֆրանսա վէ տայրը գումբանիալարը, վէ պիրտէ տախի Շիրքէթը Խայրիսէ, հեր սէնէ հիսապլարընը պասրպ ալէնէն նէզը իտէր։ Պու ուսուլ մէղքիւր, Ֆէվայիտի Օսմանիյէ վէ խազինէի Խասսա, վէ Թէրսանէյի ամիրէ վաքօրլարը հագգընտա հիչ պիր վագրթ իձրա օրունմամըշ օրտուզունտան, հանկը իտարէ վագթընտա պու վաքօրլար քէտր, վէ հանկը իտարէ վագթընտա զարար իթմիշ պիլէմէյիզ։

Մէղքիւր գօմբանիա Շիրքէթը Խայրիսէ միսիրու իմթիազը օրմատընտան, վէ Միսիրիա, Ֆրանսա, Բուսիա, Իթալիա, Ինկիլիզ, Մըսրը գումբանիալարը վէ տայրը բէրաքէնտէ վաքօրլար բէգադէթինտէ պուլունուզունտան, տայիմա տէյիլ իսէ պիրէ ատա սրրա զարար իտէձէյի շիպհէսիզ տիր, նասրլ քի օ պիր գումբանիալար տախի պաղէն զարար իտէր վէ զարարլարընը տա կէօսթէրիրլեր։ Պու խուսուսատա պիրլեր գարանլըգտա պուլունուզումուզտան, բէսմի տէֆթէրլեր կէօրմէյիքձէ, զաղէթալէրին էօյլէ աչրգտան եաղընա իթիպար իտէմէյիպ, հիչ պիր իտարէի մէթհ եա զէմմ իտէմէյիպ։

— Յուրնալտա շու վէձհ իլե եաղրը տրը։ Լուրրանրն հեր թէրաֆընտա թէլեղրաֆ մուխապէրաթընրն ֆիյաթընը պիր գարարա կէթիրմէք իւզրէ, հեր տէվլէթ մէմուրլարընտան միւրէքքէպ օրարագ Խարիտէ պիր մուվագգաթ մէձլիս թէշքիլ օրունձաղը պունտան ագտէմ ինֆատէ օրունմուշտու։

Պու տէֆա ինգիլիրիզ քի, տէվլէթը Ամլէ թէրաֆընտան տախի թէլեղրաֆ մէմուրու Ղրաթօն Գ. էֆֆենտի պու մէձլիսէ վէքիլ նասրպ օրունմուշ տուր, վէ օր վէձհ իլե եագընտա Խարիսէ աղնմէթ իտէձէք տիր։

Պու անէտէք թէլեղրաֆ մուխապէրաթը ինգիլ հեր եէրտէ պիրէր կէօնէ ֆիյաթ ալընարընտան, վէ հեր տէվլէթին թարիֆէսի պաշգա պաշգա օրատա զունտան, պատէղին հեր եէրտէ պիր ֆիյաթ ալընմագ իւզրէ պիր եէնի թարիֆէ թանզիմի, պու մէձլիս միւզաքէրաթընա էտաս օրատձագմըշ։

Շիմտիքի հուսուսատա, եանի թարիֆէլեր պիր օրմատընտան քէք չօգ հիսապ գարըշգալգարը զուհուր իթմէյինտէն, պու եէնի ուսուլ աշքրը սուհուլէթի մուձիպ օրատձաղը մուսամմէմ տիր։

Լուանան թէրաֆընտան տախի միւսիս Պանո նամ քիմսէնէ վէքիլ թային գրընմրշ տրը։

— Պուսախտարէն վարիտ օրան պաղը խապէրլերէ նազարէն, Ֆոտա իլե Ֆրանսանրն արասը էյիլէշմէյէ եիւզ թութմուշ տուր։ Լօնտ հաղրեթլերի իմբերատորա կիտիպ, եաղարը նամէլէր հագգընտա պաղը թաֆսիլատ պէյան իթմիշ օրմաղէ, կիւյա իմբերատոր տախի խոշնուտա օրուպ, քէնտիսինէ իրթիֆատ իթմիշ տիր։ պիրմէյիզ պու հալատա նէ գատարտաք սահիհ տիր։ լաքին ատը վար իսէ, նամէ միւզաքերէսի գաբանմրշ պիթմիշ օրուր։

— Դէպալիք Ֆոմասան շու խապէրլեր ալընը։ պու սէնէ մարթին տօգուզունտա Ֆոմատա պիր էքսբօզիսիօն աչրրատձագմրշ վէ պու էքսբօզիսիօնա հեր միլլէթին շէձատա վէ մարիֆեթ իշերի գատուլ օրունատձագմրշ։

— Գարանինալ ա Ինորէանրն ահվալի մանիմ տիւր։ պու գարտինալ հալա Ֆոմայա իթատաթսըզլըգ խոխպ Իթալիա հիւքիւմէթինէ միւտահէնէ իթմէքտէ օրտուզունտան վէ սէօզ տէ տէյինէ մէտէյինտէն, պիր սօն իրթատ տահա օրուպ, պունու տա տէյինէ մէղ իսէ, մէմուրլէթ վէ գարտինալրրգ գրընընարը միւտտէթտէ տէօրթ պին քէսէ ագձէ զիան վուգուս պուլուզունու Լէվանթ Հէրալա վէ Ներիտէ եաղմըշ իսէ տէ, նէ էսաս իւզրինտէ տիր, պիրմէյիպ, չիւնքի, Միսիրիա վէ Ֆրանսա վէ տայրը գումբանիալարը, վէ պիրտէ տախի Շիրքէթը Խայրիսէ, հեր սէնէ հիսապլարընը պասրպ ալէնէն նէզը իտէր։ Պու ուսուլ մէղքիւր, Ֆէվայիտի Օսմանիյէ վէ խազինէի Խասսա, վէ Թէրսանէյի ամիրէ վաքօրլարը հագգընտա հիչ պիր վագրթ իձրա օրունմամըշ օրտուզունտան, հանկը իտարէ վագթընտա պու վաքօրլար քէտր, վէ հանկը իտարէ վագթընտա զարար իթմիշ պիլէմէյիզ։

Մէղքիւր գօմբանիա Շիրքէթը Խայրիսէ միսիրու իմթիազը օրմատընտան, վէ Միսիրիա, Ֆրանսա, Բուսիա, Իթալիա, Ինկիլիզ, Մըսրը գումբանիալարը վէ տայրը բէրաքէնտէ վաքօրլար բէգադէթինտէ պուլունուզունտան, տայիմա տէյիլ իսէ պիրէ ատա սրրա զարար իտէձէյի շիպհէսիզ տիր, նասրլ քի օ պիր գումբանիալար տախի պաղէն զարար իտէր վէ զարարլարընը տա կէօսթէրիրլեր։ Պու խուսուսատա պիրլեր գարանլըգտա պուլունուզումուզտան, բէսմի տէֆթէրլեր կէօրմէյիքձէ, զաղէթալէրին էօյլէ աչրգտան եաղընա իթիպար իտէմէյիպ, հիչ պիր իտարէի մէթհ եա զէմմ իտէմէյիպ։

— Յուրնալտա շու վէձհ իլե եաղրը տրը։ Լուրրանրն հեր թէրաֆընտա թէլեղրաֆ մուխապէրաթընրն ֆիյաթընը պիր գարարա կէթիրմէք իւզրէ, հեր տէվլէթ մէմուրլարընտան միւրէքքէպ օրարագ Խարիտէ պիր մուվագգաթ մէձլիս թէշքիլ օրունձաղը պունտան ագտէմ ինֆատէ օրունմուշտու։

Պու տէֆա ինգիլիրիզ քի, տէվլէթը Ամլէ թէրաֆընտան տախի թէլեղրաֆ մէմուրու Ղրաթօն Գ. էֆֆենտի պու մէձլիսէ վէքիլ նասրպ օրունմուշ տուր, վէ օր վէձհ իլե եաղընտա Խարիսէ աղնմէթ իտէձէք տիր։

Պու անէտէք թէլեղրաֆ մուխապէրաթը ինգիլ հեր եէրտէ պիրէր կէօնէ ֆիյաթ ալընարընտան, վէ հեր տէվլէթին թարիֆէսի պաշգա պաշգա օրատա զունտան, պատէղին հեր եէրտէ պիր ֆիյաթ ալընմագ իւզրէ պիր եէնի թարիֆէ թանզիմի, պու մէձլիս միւզաքէրաթընա էտաս օրատձագմրշ։

Շիմտիքի հուսուսատա, եանի թարիֆէլեր պիր օրմատընտան քէք չօգ հիսապ գարըշգալգարը զուհուր իթմէյինտէն, պու եէնի ուսուլ աշքրը սուհուլէթի մուձիպ օրատձաղը մուսամմէմ տիր։

Լուանան թէրաֆընտան տախի միւսիս Պանո նամ քիմսէնէ վէքիլ թային գրընմրշ տրը։

— Պուսախտարէն վարիտ օրան պաղը խապէրլերէ նազարէն, Ֆոտա իլե Ֆրանսանրն արասը էյիլէշմէյէ եիւզ թութմուշ տուր։ Լօնտ հաղրեթլերի իմբերատորա կիտիպ, եաղարը նամէլէր հագգընտա պաղը թաֆսիլատ պէյան իթմիշ օրմաղէ, կիւյա իմբերատոր տախի խոշնուտա օրուպ, քէնտիսինէ իրթիֆատ իթմիշ տիր։ պիրմէյիզ պու հալատա նէ գատարտաք սահիհ տիր։ լաքին ատը վար իսէ, նամէ միւզաքէր

— Մէմլեքէթէն Վ ոյվոտասը բրէնս Գուլզա հաղրէթլէրինին պազը հարէ-քէթլէրի, մէմլեքէթէնը մէղլիւրէ-թէն հագգընտա 1858 սէնէսի ագտ օլուէնան ահոնտամէ ահ.քեամրնին մու-ղայիրինտէ պուլունտուղունտան, պու մատտէի մուհիմմէ հագգընտա պիր վիւզաքէրէ իթմէք նէյէթլյէ Ըսիթա-նէտե տուէլը էձնէպկէ սէ ֆիրլէրի-նին պէյնլէրինտէ պազէն մէշվէրէթ թօփրանտրգարը | էվանթ Հէրթուտտա մուհարբէր տիր։

— Լուէնտտան ալընան խապէրլէ-րե նազարէն, գրալըն ամուճասը բրէնս Լուլիւս Նիհայէթ Ըթինայը թէրք իսիպ, Տանիմարգայա ավ-տէթ իթմիշ տիր, վէ Բօնթ Սբօնէք իչինն տախի քիմի պիր այտան կիոտ-ճէք վէ քիմի գալաճագ տեր. պու գատարը մալիւմ տիւր քի, Բօնթու մումայիլյէհի Ըթինատա խոթէմէյէն-լէր, Լուէնան միլլէթինին էքսէրիսէ-թի տիր։

— Իզմիրտե վալի գօնաղը զայէթ քէօհնէ վէ միւշրիֆի խարապ օլուս-զուէնտան պու տէֆա միճէատէէն ինշասընա իրատե պուլրուլմուշ տուր, վէ մէսարիֆի ինշայէսինե մէտար օմտագ իւզրե։ Իզմիր ճիվարընտա քեային պազը արազիի միրիյէնին սա-թըլըճաղը տախի իչեթիլիր։

— Վ իէնտտա Տէվլէթը Ալեկ սէ-ֆիրի պուլունան ատալդ բրէնս Գա-լիմբի հաղրէթլէրինե Օսմանլյէ Նը-շանը զիչանընին պիրինճի բիւթպէ-սինտէն պիր գրթասը թէվճիհ պուլ-բուլմուշ տուր տէկնիր։

— Պու տէֆա Բարա հաղրէթլէրի ճանիպինտէն, (թինկրզատ) Լա-վէր բաշա հաղրէթլէրինե, Ամէն Կրէ-կուար նըշանընին գօմանտէօրդիւք բիւթպէի բէֆիէսի իթա պուլրուլ-մուշ օլուպ, լէտէլ արզ գատուլ վէ թատալգինե մուատտէի սէնիյէ շայ-էան վէ էրզան պուլրուլմուշ տուր։ Միւշարաէյհ հաղրէթլէրինին քաշայը մումայիլյէհի հագգէրինտե պու թէ-վէճճիւհլերի, կէրէք զաթը համիյէթ սըֆաթլէրինե վէ կէրէք խանէտանը միւթէպէրինե պիր շէրէֆը ճէտիա տիր։

— Պաղատտա վալիսի տէվլէթլու Լամբդ բաշա հաղրէթլէրինին տիրա-յէթ վէ ֆէրթը իսթիգամէթ վէ համիյէթը զաթիյէրինի թագտիրէն, վէ քէնտիլէրինե թալթիֆէն, մու-ըատտա թուզլայը զարրայը ճէնտալը Բատիշահի իլե միւզյէրէն պիր գու-թու ինայէթ վէ իհսանը Հիմայու-նու միւլուքատե պույրուլմուշ ի-տուկի մէտամիմիզ օլմուշ տուր։ Ճ. Հ.

— Գայսէրիյէ ճանիպինտէն թէրա-ֆըմզա եաղըլըզընա նազարէն, իլք տէֆա օլարագ պէլլէյը մէղլիւրտե Լիրմէնի Գաթօլիկի միլլէթինին րիսա-սէթը ըուհանիյէսինե թայէին օլունան Հաճիեան Յովհաննէս փիսգոպոս հաղրէթլէրի կէչէն յունուարընի իլք կիւնլէրինտե պէլլէյը մէղլիւրէյե վատ օլուպ, քէմալը մէճմունիյէթլէ գատուլ օլունմուշ տուր։

Հէնտա կիւն սօղրա փիսգոպոսու-մումայիլյէհ, գայիմմագամը պէլլէ Համիտ պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրինե ըէամի վիկիթա տախի վերմիշ տիր։

Պու վէսիլէ իլե գայիմմագամը մու-մայիլյէհին հիւսնիւ խաբէսի տախի մէտհ օլունուպ, Ռում վէ Լյրմէնի միլլէթլէրինե սէպգաթ իսէն իլթի-ֆաթլէրինե նազարէն պու էէնի Գա-թոլիք ճէմիյէթինե տախի նազարը լութֆէ թալթիֆ պույրուլմալէրինե հալա մունթազը օլունմագտա իմիշ։

— Մուսախարէն վարիտ օլան խա-պէրլէրե նազարէն, Ինկիլիզ գազէթ-նալը միւշարաէյհ Ուայդմէն, փեբը-ուարըն 15ինտի կիւնիւ վէ ֆաթ իթ-միշ տիր։

— Սուլու կաղ, եախօտ բէհրոզ թատիր օլունան կաղը եաղը գուլլա-նանլար, պիրմէլի ալիրլէր քի, պու կաղատան պէհէր եէվմ պէյիւք գա-զալար զուհուր իմմէքտե տիր. Լու-ընդատան կէլէն զաղէթալար էքսիք-սիզ պէյլէ վուգուրատթրար եաղարլար վէ կէչէն հաֆթա, պէյիւք վէ մուն-թազամ պիր վաքօրուն պու եաղ սէ-պէպինե եանտըղը վէ ճան տախի թէ-լէֆ օլսուզու եաղըլը տըր։

Հէր նէ գատար կաղ խամի վերի-լիրսէտե, պու եաղ կաղ տէյիլ տիր, ֆագատթ քէնտինտէն տայիմա կաղ ջըգար. վէ պու պահս պազը մէրթէ-սէ թաֆսիլե միւհթաճ տըր։

Ալէսսէվկէ կաղ տէնիլէն ճիամ, հավատան չօգ ինճէ վէ կէօզե կէօ-րիւնմէզ պիր ճիամ տիր. վէ իչինտե. ալէվ կէօրսիւյիւ կիպի թուրթուշանը տախի չօգ տուր։

Պէյլե պիր թագըմ կաղլը եաղ-լար վէ բուհլար վար տըր քի, աղըզ-լարը ալըգ գալդրգտա պէյլե կաղ ջըգարըրլար վէ պիր ալէվե թէտա-տիֆ իթմէքլէյին թուրթուշըրլար, վէ պարուէթ կիպի բատթարլար։

Հաճաթ սէյիլ քի ալէվ պու եաղ-լարըն եախօտ բուհլարըն վիճուտի-նե տօգունտուն, տախ հալէրինտե, վէ խուսուսի իլե պիր աղ սըճագտա պու եաղլար վէ բուհլար կաղ ջըգա-ըրլար, վէ պու կաղ հավայա եայը-լըր ֆագատթ կէօզե կէօրիւնմէզ, վէ ալէվե թէտատիֆ իթմէքտե, թուր-թուշտ։ Պիր բարմագ, վէ պաղէն պիր գարրշ վէ սահա պիատե սուլդա-տան տախի թուրթուշըրլար։

Կէճէլէյին պու եաղլարը գատրան գատա պօշաթմամաղը տըր, ջինքի եաղընտա օլան մամ եա տայրը պիր ըշզդ, հավայա եաեբլան կաղընը թու-թուշտուրատիկը վէ օնտան եաղա սիրայէթ խիսպ, անի վահիտտե թու-թուշտ։ Վէ բատթար վէ էթրաֆընտա օլան ինսանլարը, խանէյի վէ տա-յրբէյի տախի եաղ ապիկը. քէսքին սբիրթօլար վէ տայրը բուհլար վէ եաղլար տախի պու գատիլտէն տիր։

Կաղ գանախլէրինին ան տամըլա-ըընա գատար եաղմագ ճայիզ տէյիլ տիր. ջինքի եաղ ալալըզգտա. գան-տիլ ըալընը վէ ըալընմատան իչինտե գալան եաղ թուրթուշտ վէ բատթար. պու գանախլէր ասլա տէվլիսիմէ-լի տիր. եանար ֆիլթիլ իչինե տիւշմէ-լի տիր, վէ եաղ տօյտուրուլուգտա էթրաֆընա տէօքիւլիւպ պուլաշմա-մըզը վէ պուլաշան օլուբ իսէ տըգ-գաթլա սիլմէլի տիր։

Լալընըզ պու եաղլար տէյիլ տիր պէօյլէ կաղ ջըգարան վիճուտլար, ան-ն եաղը, սա եաղը. գէյթին եաղը, քէօ-միւր օտուն վէ տայրը պին տիւրլիւ ճիամ պէօյլէ կաղ ջըգարտայլիր։ Մէ-սէլա, եանմըշ պիր մամ. սէօյիւնտիւ-յիւ կիպի, պաշտար կաղ ջըգարմայա օնուն իչին սէօնէն մամա պաշգա պիր եանմըշ մամ եագլաշարբրլարը կիպի, ալէվի սէօնէն մամա տօգունմատտա տա-խի էթրաֆընտա օլան կաղը պուլ-տուղու կիպի. օ տատթ թուրթու-շուր վէ մամ եանտար. արդա արդտա պին տէֆա պու թէճրիւպե թէքքրար-լանտալիր. քէզալիք հէր նէ եաղ օ-լուրսա օլսուն թավատտա աշբրը ըսըն-տըղը կիպի կաղ ջըգարը. վէ թավա-յը կէօրէյիմ տէյի մամ եագլաշարան օլսուգտա ատինտե ատթէշ տըր վէ բարլար, եախօտ թալաշ ալէվի, կա-ղը պուլուպ թուրթուշտուրուր. վէ պունտան կէրէք Ըսիթանէտե վէ կէ-րէք մահալը տայրէտե պէյիւք եան-կընտտա տա օմուշ տուր։

— Կէչէնքի Պալաթա եանկընը տախի պէօյլէ պիր կաղ գանախլին-տէն զուհուր իթմիշ, վէ եախօտ ախվարը ելդրըմտը տախի, մահզէն-տե օլան պիր գաչ կաղ վարիլինին թու-թուշմատը սէպպինտէն տէյէնլէր տե վար, ֆագատթ գօմիսիօնու թահդի-գինե միւհթաճ տըր։

X

Պէշիկթաշտա վագի Հայկազեան Ինկրութիւն, տատրգէլերի միսիլ իւ-պու տէֆա տախի ալթընճը սէնէսի-նին հիտատընը, իրատ մասրաֆ մու-վաղէնէսի իլե պերթատէր թատ վէ միլլէթէ նէշը իթմիշ տիր։ Պու ընկերութիւն, հէտէֆի, նիզամը վէ սայրը մուհասէնատը ճիհէթի իլե միլլէթտե իհտաս օլունմուշ վէ օլուն-նատճադ պու մագսուտե շիրքէթլէրին քեաֆֆէսինե պիր մոտել վէ նումու-նե օլսուգիլիր, վէ քիւչիւքտէն պաշլա-յըպ պէօյիւյէն շիրքէթլէրին քեաֆ-ֆեի նըշանեյերի իւզերինտե կէօրիւ-նիր։ Պու հապտե միլլէթ պու ընկե-րութիւնա էյի պիր նազար իլե պա-գըպ, թէշվիգատը լազըմէյի տիրկը իթմէմէլի տիր։

Պու ընկերութիւն շիմտիյէտէք քէնտի հիսապընա գըրգ իւչ պին եիւզ բարչա քիթապ պատրըմըշ տըր քի քեարսըզ սաթար, վէ պու քի-թապլարըն իչինտե չայանը խթիհսա-նը ամմէ վէ նատիր իւլ էմսալ թէէ-լիֆլէր տե վար տըր։

Պու անէտէք 90245 զուբուշուք քիթապ պատրըպ, 59092 զուբուշ-լուզու սատրըմը տըր, վէ ընկերու-թիւն սանտըղընտա հալինե կէօրէ պիր մէվճուտտա տտախի պուլունուր. պու բագտիար հէր շէյտէն զիատե ընկերութիւնուն մէտհինե սէլլէթ խատր։

Լանկրն Մարթախ։

Կէչէն սայը կէճէսինտե վագի հա-րիպին ահվալը ֆագիէսի պէութիւն Գօնսթանթինիյե ահալիսինե բանա մալիւմ տիւր։ Իմամ տար պիր սա-գատտա, ինճէ ուզուն վէ եիւքսէք պիր տիվարրն տէվրիլտիկ, ալթընտա զապիթ, մէմուր, թուլումպաճը. սէ-յիրճի եա եարտրմճը, չօլուգ չօճուգ եիւպէրճէ ճանկար գալարը, վէ պու կիւնէ տէք արանմագտա օլուզզա եա-խօտ հէր կիւն եէնիտէն եէնիյէ ճէ-նաղէլեր պուլունտուզզա, տաղ գա-լանարրն ֆիզան վէ ֆէրեատէրինի թէքրարլամտա հաճէթ գալմագ, տե-յէճէյիմիզ պաշգա տըր։

Ըսիթանէտե պիր եանկրն զուհու-բինտե. թուլումպաճընար, զապիթ, մէմուր, սէյիրճիլեր, եարտրմճընար, վիւքէլա վէ իւմէրա. եանկընն ճէ-սամէթինե կէօրէ ատթէշ զուհուր ի-տէն մահալէ գօշարլար։ Հրսրզընը, վէ եաքընը սէյիրճի օլուպ պէյհատե զարատալըգ իսէնլերի պէր թէրաֆ իթմախիմիզ հալտե հէր նէրէտե օլուբ իսէ օլսուն, եանկրընն սէօյիւնտիւ-յիւմէսինե օլան ճահա իւ իգտամ վէ զայրէթ հիչ պիր մահալտե կէօրիւ-լիր չէյ տէյիլ տիր. քիմճէնին կէօ-զիւնե թէհլիքե կէօրիւնմէզ. զապիթ թուլումպաճը, մէմուր, ճանտիքարա-նե չաղըզրրար, իւսթիլերի պաշլարը եըրթրըլար, եիւզլերի կէօզլերի եանտա եարտանրրար, իսատթանրրար, էօ-լիւրլեր. լաբին զայրէթտէն տուրմաղ-լար, վէ պու հիքմէթլու զայրէթտե, վիւքէլա վէ իւմէրատտէն տախի տա-զատթանանրար վէ էօլիւմ թէհլիքե-սինտե պուլունանլար տախի օլմուշ տուր. բէք չօգ չայըշամայանլար տա-խի, սէմթ, միլէթ պագմայրպ, քէ-սէլերինի աշարլար, վէ ագճէ իսէ հէր քէսի զայրէթտէ թէշվիգ իսէրլեր. վէ պիր կէճէտե, սէմթինտէն իքի իւչ սատթ ուզագ եերլերտե, օնպէշ եիր-միպին վէ տահա զիատե զուբուշ տարֆ իսէնլեր պուլունմուշ տուր վէ պու-լունուր։ Պու զայրէթ, պու հիմմէթ վէ պու ֆէտաքէարլըգ, վէթանըմըզա պէյիւք պիր շէրէֆ, վէ աղամ շիւք-բանիսէթէ շայէան տրը։

Լաքին Ըսիթանէնին սօգագլարը տար, վէ պինալարը ախշագ վէ սու-յու գրթ օլսուզունտան պունճա զայրէթ ջգ տէֆա տէրէճէյը մաթ-լուպտե միւսմէր օլմայրպ, եանկրն եինե մէյտան ալը. վէ թէքմիլ մա-հալելերի քիւլ խատր։

Իմամ պու պապտե տէյճէյիմիզ պու տուր քի, եանկրն սէօյիւնտիւ-մէք պիր իրմ տիր, վէ Ըսիթանե կիւ-պի ճէսիմ վէ ախշագ պիր պէրտե պու իրմին էն ալա տէրէճէսինե միւհթաճ տըր, հէր նէ մէրթէպե ճահա, իգ-տամ վէ զայրէթ օլունտա, թէտագը, եանի իրմ տախի իրտվէ օլունմատըդ-ճա, ճիւմճէսի չօգ տէֆա պօշա կիտէր։

Լանկրն Ըսիթանէ ահալիսինե պիր պէօյիւք աֆէթ տիր, վէ պու մատ-տէյե հէր նէ ալըդաթ հէր նէ մաս-բաֆ օլսա զայիտ կէօրիւնմէմէլի տիր. պու խուսուս իչիւն աճիզանե շէօյլե տէյէպիլիրիզ քի, հէր սէմթէ միւա-թադիլ պիրէր պէօյիւք եանկրն մէ-մուրու, եախօտ եանկրն գօմիսիօնու իհտաս իթմէք կէրէք տիր. վէ պէօ-յիւք մէմուր տէմէմիզին տախի սէ-պէպի շու տուր քի, եանկրն զու-հուր իթմէյի կիպի, աքէր, զապիթ-լէր, ահալի, թուլումպաճը, սուճու-սագա, վէ տախի մէմուրին վէ իւմէ-բա պիլէ օսէմթ մէմուրունուն գօ-մանտասը ալթընտա պուլունուն, պիր խոթեգլար. քի շիմտիքի կիպի հէր քէս պիր պոյ չէքիպ, քէնտի պիրտիկ կիպի չաղըշմասընն, գօմանտա իթմէսին վէ չօգ տէֆա պիրիպիրինե էնիկլ վէ մանի օլմասընն. գօմանտա պիրլիկի հէր եէրտե պէօյիւք մուհասէնատի հասըլ իսիպ տե, եաղընը եանկրնա կէ-տիրտե, աքսիսինի հասըլ իթմէսի մէ-մուլ օլունամագ։

Լաքին եանկրն մէմուրունուն, եա-նի պէօյիւք մէմուրուն իչի պու գա-տտար իլե պիթմէմէլի տիր։ Լանկրն մէմուրու օլան զամ տախ վագթլար-տա պոշ տուրմայրպ, մէմուրու օլ-տուզու սէմթին սագագլարընը. ջգ-մաղտարընը, գույուսունու, տարնիճի-նի. տիկարընը. սու եօղտարընը, պաղ-չէսինի, խանէլերինի վէ տիւք քեան-լարընը քէշֆ իթմէլի տիր քի պիր եանկրն զուհուրինտե նէ թէտպիր գուլլանանճաղընը էվվէլճէ պիլիպ վագ-թընտա շաշըրմասընն։ Սէմթինտե պա-ռութ, եաղ, իսքիրթօ, թալաշ. քէ-րէսթէ վէ էմտալի օլան շէյլերին նէ-րէտե պուլունտուզունու, վէ եախօտ պուլունմագ իհթիմալի օլտուզունա պիրէր պիրէր թատգիգ խիսպ էօյ-րէնմէլի տիր քի հինի հաճէթտե նէ-րէյի էրգմաղը, նէրէյի պօշաթմաղը, նէրէտե ոագրնմաղը էվվէլճէ պիրին-սին վէ օնա կէօրէ գօմանտա օլուն-ատն։ Պոպալարա, օճագլարա, ա-թէշ իլե իչի օլանլարա, վէ պունտա էմտալ շէյլերե. սու եօղտարընա վէ թուլումպա, գօլա, գանճա. սու վէ էմտալի օլան շէյլերե էվվէլճէ ալդագաթ խիսպ վագթընտա վէ ատբ-ագտպ հէր շէյին հաղըր պուլունմա-սընա հիմմէթ իթմէլի, վէ զաղէթա-տա թաֆսիլի կիւճ օլուպ. ֆագատթ եանկրն պտաթրըմայա տէրքեար օլան պիր թագրմ գօլայլագլը ուսուլէրի տախի թահսիլ իթմէյէ ճահա իթմէ-լի տիր։

Լանկրնտա պու մէմուրուն բէք պէօյիւք բուհրանը վէ խիթիգլարկե-թի օլմագ կէրէք տիր. վէ իճապ իս-տերսե բէք պէօյիւք զաթլարա տախի օ քէրթէտտե գօմանտա խէպիմէլի տիր. եանկրն սէօնտիւյիւ կիպի, խա-թիգլարկէթի տախի վարընն պիթմէսին օնտա պիր պէհս եօգ։

Շիմտիքի ուսուլտա, պունուն մու-զայիսի, եանկրն զուհուր իթմէքտե, պիր զապիթ, հէմ եանկրնը պատրը-մայա պագճագ, հէմ հրսրզը, եաղ-մաճընը կէօզէթէճէք, հէմ շանուն պունուն խաթրընա պագճագ, վէ հէմ ատ միւսթագիլ օլմատըղընտան խիթէյէն տինէյէճէք, խիթէմէյէն պը-բագրպ ատալուշագ, եախօտ թէր-տտէլի իսէ թօփխանէլի իհթիմալընը գօմանտասընը թանըմայտագ, թօփ-խանէլի իսէ քէզալիք, պատը սէրատքէ-րի գօմանտասընը, վէ գուսուրուտա հաքէզա, վէ եախօտ մէմուրունպիրի տա պիր թէտպիր գուլլանմըշ իսէ-տէ, տահա պիր պէօյիւյիւ կէլիպ, եա պիրմէտիկինտէն, եա տա պիր խաթը իչիւն օ թէտպիրի պօղապիլիր։

Իմամ թէքրար սէօյլերիպ, եանկրն իչիւն հէր սէմթէ պիրէր պէօյիւք միւ-թադիլ, վէ էհլիկէթլու մէմուրընը նատպ օլունմասը, մուհասէնատի խալի օլմագ, վէ պիր գուսուրտա տախի պուլունտա, պարէմ մէսուլ օլուբրար եա. ջիմտի իսէ ճիւմլէսի պիր իմտատճը նէվինտէն օլտուգլարընտան քիմսէտե պիր մէսուլիյէթը սահիհէ պուլունմագ։

„Ղազէթամրոյն Թահամիւլ-բուխաաթ վերմէզ քի պու մատատ իւղէրինէ պուռնան գնատէ պիր չէյ սէոյլէյէլիմ, ըսքին պու գատարտան ֆիքը աղնաշրլը զանն խէրիզ, վէ մէմուլ խէրիզ քի ահալկէ ֆայտէ-լու ատտ օլունան ըսլահաթը էն պէոյիւքլէրինատէն պիրի տէ ատտ օ-լունապիլիր, էյէր ըսրդը լէ աղնա-շրլը, ըսրդը լէ իճրա օլունապիլիրսէ։

Շիմտի կէլէլիմ կէչէն Ղալաթա եանկընընա. պու հարիքատէ գրդը-տէօրթ գատար խանէ եանրպ պէշ-ալթը պաղ տախի տիւքքեան եան-մրշ տրը, ըսքին տիվարրն նակէհան էրդրլմասընատան թէլէֆ օլանլարրն սա-յրսը, վէ Մասէօրլէրին խայրաթխա-նէսինին իհրագը ճիհէթի իլէ էն պէօ-յիւք վէ էն ատ հշէթլու եանկընլարրն պիրի սայրլաճաղը վէ չօգ վագթ ու-նութմայաճաղը շիւպհէսիզ տիր։

Լանկընընէրէատէն վէ նասրլ զու-հուր լիթախի, տիվարրն նէ ճիհէթլէ էրդրլարրը իշէն միւսթագիլէն պիր գօմիսիօն թէշքիլ դրլընմրշ օլաս-զու տախի իշէթիկիր։

Լաքին պու տէհշէթլու գաղա զու-հուրինատէն ասզրա տախի բէք չօգ թէէսիւֆ չայեան հալէր պուլունա-տաղու տէրքեար խուսկինատէն, պու-նու շու վէճհիլէ տընատթասպիկիրիզ։

Պէօյլէ պիր գաղա. Լուրքանրն էն քիւչիւք պիր պէլասէնատ տախի վուգու պուլմուշ օլա, շու մուտամ-լէ վէ թէատիր իճրա օլունուրտու, նասրլ քի պէհէր եէվմ զաղէթալէր-տէ օգուրուզ։

Գաղա եէրինէ եիւզէրճէ, վէ իգթիզա խէրտսէ վէ միւմքին օլուրս-սա պինդէրճէ տատմ տէօքսիւրիւր-լէր, վէ պիր իքի սատթ զարֆինատ թէմիզէնէրքը ինատնիսէթ վէ էմտալի ուզուշնա ֆէտտա օլանլարրն ճէնադէ-լէրինէ պէօյիւք բայէթ կէօսթէրիրիր, օ ճէնադէլէր պէօյիւք ալայ իլէ գալ-գար. չէհրին միւթէպէրանը վէ տէվ-լէթ թէքաֆինատան տախի պիր գաշ մէմուր վէ պինդէրճէ ահալի տախի ճէ-նադէ ատայրնատա պու լուրնուր, վէ պայա-զը պիր նէֆէր, ճէնէրալկիպի, վէ պիր համմալ, պիր բրէնա կիպի տէֆն օլու-նուր, վէ պիչարէլէրին ֆամիլիալէրի պու-եիւզտէն օլասն քէնարիլէրինէ ճիւզիճէ պիր թէսէլի պուլուրլար։

Մասէօրլէրին խնատնիսէթէ օլան խըզմէթլէրի, ֆէտաքեարլըգլարը հէր նէ տէրէճէտէ պէօյիւք վէ ապիմ, վէ հէր նէ շիւքրանիսէթէ վէ իհթիրամա շայեան իսէ տէ, պէօյլէ պիր սրրատ-տա ծնարտա օլաճագ հիմմէթ իքինճի տէրէճէտէ օլուր։ Ճիւնքի օնլար օն պէշ եիրմի պին ազասը օլան պիր թա-

րիգաթրն բարչասը սայրլարրլար վէ հէր ճիհէթլէ քէտէրլէրի չապուդ տոլար լաքին պէրիատ խրզմէթի եա խայր-խահլարը ուզրունա ֆէտտա օլան ֆու-դարա, էվլատլար, գօճալար, եա գար-տաշլար, վէ ֆամիլիալէրինին հալի պուննարտա գլյաս օլունամաղ։ Օլ սէ-պէպտէն նաչը Լուրտատա իլք խանէ պուննարը իշէն թօքլանրը, Մասէօր-լէր իքինճի օլուր։

Պու պահսը եաղտրգատան սոզրա, խապէր ալմըշրդ քի բէք չօգ խայրխահ քիմսէլէր իշին պու թէերաֆրնը տա-տիւշիւնիւպ, տիվար ալթընտա գա-լանլար վէ եանանլար իշէն տախի ի-անէ թօփլամագտա իմիշլէր վէ պու-խուսուս իշէն բէք պէօյիւք հիմմէթ-լերտէ օլունաճագմը։

Պունա սէպէպ օլանլար ազիմ մէս-հէ շայեան օլուսզունատան, թաֆիլ-լաթրնը ճումատա էրթէսի կիւնիւ պիր-տիրիրիզ։ Մէլէք Խարտի, էֆ մարի։

— Մասպէյնը Հիւմայուն գույում ճու պաշրսը, Պօլսա Պէյ Տիրզ հաղ-բէթլէրի, չքգան բազար էրթէսի կէ-ճէսի պիր միւքէմմէլ սուարտ վէրմիշ, վէ իքի եիւզտէն միւթէճավուզ միւ-թէպէր ֆամիլիալարը ասվէթ օլուն-մուշ օլուսզու մէսմուիմիզ օլմուշ տուր։

Լուրմէնի Դաթոլիկի ֆուգարա մէկ-թէպինէ խանէ օմմագ իւզրէ թէրթիպ օլունան պէօյիւք պալօնուն ահվալի տախի, եէսիմիզէ վասլ օլուսգուտա, տէրճ խէրիզ։

Բամպուգ հաղգընտա Մարսիլիա բիհաչասընէն ասն հավասախի պու տուր։

Մարսէլ · 18 Փեբր · Ալֆրանկ ·

Լէվանտիգանէն պարրշ հավասախլէրի բամպուզու կէրէյի կիպի սիւսիւրմիւշիւտիւ, լաքին սան խապէրլէրտէն սոզրա թէքրար եիւքսէլիպ, պուշրճա Յիւմէլ ճինսի էսկի ֆիյաթը պուլ-մուշ տուր։ Լաքին Շարգ ճինսէրի պու մուհասէնաթէ հիսսէ տար օլա-մադըգ էսկի ֆիյաթլարընատան տիւշ կիւն տիր, վէ տահա տա տիւշճէք կիպի կէօրիւնիւր։ Յիւմէլ 245–235· Շարգ ճինսէրի 180–140։

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍՄԻ

Փօսթախանէի ամիրք մէքթուպ-ճու պաշրլըղը, սէքսէն պիր սէնէի Մարթընատան Շուպաթը զայէթինէ տէկին, իտարէ օլունմադ իւզրէ, տէրատէթը միւզայէտ օլուսզունատան թաղիզ օլանէրին նիհայէթ օն պէշ կիւնէ տէկին, փօսթախանէյի ամիրքէյ միւրաճաաթ խլէմէկլերի իլան օլունուր։

1871 Բէմազան 20։

ԻՒ ԱՆԸԹ

ԹՐՕՎԱԹՕՐԻ

ԿԱՄ

ՏՐՈՎԱՏՈՐ ՈՂԲԵՐԴՈՒԹԻՒՆ

Հրա Տան Բաժնուած.

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ Պ. Յ. ՎԷՐՏԻ

ԱՀԱՍՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԻ ՍԱՀՐԱԴԵԱՆՑ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ

1864

Այս ընտիր, ու իր տեսակին առաջինն եղող աշխատութեան վրայ մեր կարծիքը յայտնելը, եկած շաբաթուան կը մնայ։

Կը ծախուի Մեծ Նոր խանը Թիւ 2 Մեղուի գրասենեակը։

Դին 2½ գուրուշ։

Ռանապարհ Արկինից անուն պատկերազարդ Բրիտանական մը նորոգ յօրինեալ Ի մահտեսի Անանուկ վարժապետ Կիւրիւնեան։ Ընկերան Հայոց ճիշդ աշխարհագրական արդի լեզուին յարմարցուցած, որուն պարունակութիւնն է Բրիտանիոյ վայրք մարգարէից ըսած գուշակութիւններն. նաև քրիստոնեավայել խրատներ տեսակ տեսակ օրինակներով. հատատուն վայրութեամբ Սուրբ Գրոց։

320 երեսէ բաղկացեալ. կը ծախուի բոլոր Հայ գրավաճառ քով Ի գին 10 ղուրուշ։

Մ. Վ. ՏԸ ՖԵՐԵԱԼ

ԳԱԼՏՆԻՔ ՀԱՒԱՏԱՔՆՈՒԹԵԱՆ

Թարգմանեալ Էգզղէմական Կ. Ս. Ի-ՐԻ-ՃԷԱՆ

Հատոր Ա.

Կ. Պոլիս Ի Տպարանի Մասիս լրագրոյ

ՆՈՐ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

Ալիսպո-Ռիեմ

Տէգրան Յարո-Ռի-ն Տէոդէան

ՎԱՒԵՐԱՑՈՒԱՐԲ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ

ՋՄԻՒՌՆԻԱ

Տրգրո-Ռի-ն Տէոդէան

1864

Դին 2 ֆրանք։

Ինկիլիզի սիւ թագիսի տօգ-թօր Մալան իլէ հէր քիմ խսթիշարէ ելթմէք խսթէր իսկ, Պէյօղլունատա Օ-թէլ տը Պիվանատա հէր կիւն էջրլե-ատն իքի սատթ էվվել վէ ատ օրթ սա-ատ սոզրայատտաք կէօրէպիլիր։

Մո-ռիբատար դրիգորէանական վարդապետարան

Միքէլ Կրօնական Ժողով իրատէսի իլէ Եաղը վէ Թէրճիմէ խլէտի

Հրատարակ. Յովհաննէս Ս. Գիւրճեանօֆ

Վէ Ամենապատ քեպին Թանգարան ընկերութիւնատ սէմերէսի իլէ իքի պին սատտա օրարագ թատ բիթարան։

Իզմիր. Տէրգիեան մարդասարանատ. 1864

Սահմանը հէր Լրմէնի քիթապճը-լարընատա. գին 3 ղրշ.

Ազատեան Սկրտիչ ազանրն, իշպու էէնի սէնէ մահտուլու օրարագ զէյթին եաղը սատթրմագատա տրը. գատիմ մա-հալը մահատսի Պազէ գաբուտսուն-տա Թաշ խանընատա Ն° 56 մաղազա տրը։

Շաբաթ օրերուն Ամսոյ 1-ին մինչեւ 17-ը Ամսոյ 17-ին մինչեւ ամսոյ վերջը Գրասենեակը բացուած է առաւօտեան 8 ժամէն մինչեւ 12 եւ երեկոյեան 2 ժամէն մինչեւ 5։

Բաղար էր՝ 1	Սալը 2	Չարշամպա 3	Փիրշէմպէ 4	Ճումա 5	Ճումա էր՝ 6
Բաղար էր՝ Փետր՝ 1	Սալը 2	Չարշամպա 3	Փիրշէմպէ 4	Ճումա 5	Ճումա էր՝ 6
Լոնտրա	108 5/8	102	102	102	102
Փարիզ	23 20	66 10	66 18	66 17	66 15
Մարսիլիա	23 22	52	52	51	52
Լիվորնա	23 22	50	58 8	57 9	57 3
Ճէնովա	23 22	58	58 8	57 9	57 3
		58	58	57 9	57 3
		57	57	57 9	57 3

Ղ. Սեմերճեան Ամսոյ 1-ին մինչեւ ամսոյ վերջը գրասենեակը բացուած է առաւօտեան 8 ժամէն մինչեւ 12 եւ երեկոյեան 2 ժամէն մինչեւ 5։

ԳՕՐՍԱ 1865	Փետր՝ 8	
Լոնտ՝ 3 այ վատէ Ղրշ.	108 5/8	108 1/4
Փարիս „ „	23 20	
Մարսիլիա 3 այ վատէ „	23 27½	
Լիվորնա „ „		
Ճէնովա „ „		
„ „		

ՄԷՍՔՈՒԻԹԵԱՆ	Բաղար էր՝ Փետր՝ 8	Սալը 9	Չարշամպա 10	Բէնշշէմպէ 11	Ճումա 12		Ճումա էր՝ 13
Մէճիտիյէ լիրա · Ղրշ.	102	102	102	102	102	102	102
Միւմթազէ ֆայ · պանտրլ „	65 35	65 31	66 3	66 2	66 3	66 1	66 3
Օն սէ՝ թէրթ. ֆայ՝ ս՛ „	51 20	51 20	51 20	52	51 20	52	52
Գօնսոլիտէ · · · · „	56 35	56 31	57 3	57 2	57 3	57 1	57 3
Գօնսոլիտէ ճէտիտ · „	56 35	56 31	57 3	57 2	57 3	57 1	57 3
Թէրթիպանը բասիա „	56 35	56 31	57 3	57 2	57 3	57 1	57 3

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԷՄՈՒՐԼԱՐԸՆՆ ԻՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԷՐՈՒ

ԱՍԻԹԱՆԷ · Պէօյիւք Եէնի խանատա Թիւլպենտեան Յովսէփ։
ԱՏԱՆԱ · Բարամեան օղլու Յակոբ ազա։
ԱՖԻՕՆ ԳԱՐԱ ՀԻՍԱՐ · Կարապէտեան Վարդան
ԳԱՅՍԷՐԻԼ · Պէհլիւան խատրվ Պէյ։ ազա։
ԷԿԻՏ · Թարգճեան Յովսէփ ազա։
ԷՆԳԱՐԻՆ · Սիմեօր ճէլօվանի Լէօնարտաֆ։
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ · Ոսկիեան Էնդարէի Կարապետ ազա։
ԷՏԻՐՆԷ · Յաճանեկեան Թարսա ազա։
ԷՐԶՐՈՒՄ · Շապանեան Գրիգոր Էֆէնտի։
ԹԷՓԷՏԷՐՏԷԶ ·
ԹՐԱԶՈՒՆԶԱՆ · Մամէլեան Պետրոս ազա։
ԻԶՄԻՐ · Թ. Սրվանզեան Սարգիս ազա։
ԻԶՆԻՄԻՏ · Գ. Տ. Թ. Գասպարեան։
ՀԱԼԷՊ · Յ. Ս. Քէսրբանեանօֆ։
ՄԱՐԱՇ · Զօրպաճը օղլու Հաճի Տէվլէթ ազա։
ՊԻԼԷՃԻԿ · Տէրգաբէթի օղլու Գէորգաս ազա։
ՊՐՈՒՍԱ · Կէմիճեան Նշան ազա։
ՎԱՐՆԱ · Հաճի Կարապետ օղլու Յովհաննէս ազա։
ՎԻԵՆՆԱ · Զրամը վ Իչէն ազա։
ՓԷՕԹԱՀԷՍ · Լիւլէճեան Ավետ ազա։

ՍԻՒԷՍԼԻՔԻ ԴԱՀԼԷԹԱ

ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԷՄՄԵԱՆ ՓԷՏԼԻՍԻՍԻ ՍՕԳԵՐԸ Ն° 17

Ց. ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ ԹԱՊԻԹԱՆԷՍԻՆՏԷ